

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 10.000

Letna inozemstvo . . . » 15.000

Letna inozemstvo, USA dol. . . 18

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXI. - Štev. 22 (1555)

Gorica - četrtek, 31. maja 1979 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Svoboda je kakor zdravje

Svoje vtise s kulturnega potovanja po ZDA bi združil v eno samo spoznanje: Svoboda je kakor zdravje. Marsikaj mi v Ameriki ni bilo všeč in bi, kar se mene tiče, ne želel živeti v ZDA. Toda eno mi je bilo neznanstvo pogodu in to je svoboda. Svoboda, ki jo dihaš na vsakem koraku, na cesti, v podzemski železnici, v avtobusu, v hotelu ali restavraciji in posebno še po družinah in v kulturnih domovih. Pritrđiti moraš: Ti ljudje so zares svobodni. Toda, da se razumemo: svobodni so od političnega pritiska državne oblasti, oz. še boljše povedano, svobodni so pred pritiskom policije.

SPOMIN NA PRETEKLE ČASE

Ob teh doživljajih se spomniš na življenje pod fašizmom, ko si moral povsod kazati osebno izkaznico, ko si na ulici ali v kavarni moral paziti, kaj govoriš, ker si vedel, da povsod kdo prisluškuje. Takrat sem se počutil še najbolj svobodnega v Rimu, kjer sem lahko s prijatelji govoril po slovensko, kar sem hotel, ker v Rimu ni bilo »poslušalcev«, ki bi razumeli slovenski.

Spomin ti gre tudi v novejši čase: na obiske, ki si jih naredil v kaki totalitarni državi sedanjih dni. Pa naj gre za »napredne« režime sovjetskega kova ali za ostanke fašističnih režimov. Ko prestopiš mejo take države, te nekaj stisne za grlo. Čutiš, kakor da si stopil v kako bolniško kliniko. Tak občutek me je zajel v Španiji pod Francom, na Madžarskem in še kje drugje.

V SVOBODI SE MORE VSE POPRAVITI

Svoboda je kakor zdravje. Toda zdrav človek ni nujno tudi discipliniran, delaven, pošten. Je lahko tudi delomrnez, egoist, pijanec in zapravljivec. Toda dokler je zdrav, je vedno upanje, da se popboljša.

Tudi svobodne družbe niso nujno disciplinirane, poštene delavne, brez krivic. Vse to je res. Vendar, dokler državljani svobodni, vse te neurejenosti lahko odpravijo in svojo družbo izboljšajo. Dovolj, da znajo izvoliti na vodilna mesta prave ljudi.

ZNACILNOSTI DIKTATUR

Drugače je v diktaturah. Tam vlaki vozijo po voznem redu, letala odletijo po urniku. V šolah se morajo vsi učiti, v tovarnah vsi delati. Vse se mora držati reda in discipline. To nekaterim imponira. Spominjam se nekega slovenskega politika II. reda, ki nas je prišel obiskat iz Jugoslavije kmalu potem ko je Mussolini začel uvajati svoj red. Kako je ta »politik« hvalil Mussolinija in njegov red. »Tako je prav, tako bi moralo biti tudi pri nas v Jugoslaviji,« je izjavil.

Bil sem tedaj še otrok, a vtisnile so se mi v spomin njegove besede in njegovo ponosno korakanje po sobi. Seveda, tudi v bolniških klinikah je red. Tam je vse predpisano: kdaj vstaneš, kdaj ti mrzlico izmerijo, kaj boš jedel, kakšne kapljice boš jemal, v kateri oddelek te dajo. Vse-povsod je red in disciplina in največkrat tudi snaga. Toda zdravja ni.

Takšnim klinikam se mi zdijo podobne vse totalitarne, diktatorske države. V njih je red, disciplina, včasih tudi dovolj kruha in vsega ostalega. In vendar družba ni zdrava, ker ni svobodna. Ko so si Nemci na volitvah leta 1932 navezali na vrat Hitlerja, so postali najbolj disciplinirano ljudstvo na svetu; pred izbruhom druge svetovne vojne morda tudi najbolj sito ljudstvo. Če bi takrat živel zgornj omenjeni slovenski politik, bi najbrž hvalil Hitlerja še bolj kot Mussolinija. Vendar, kam je privedel totalitarni Hitlerjev red Nemece, je vsem znano. Kam je privedel Stalinov »kult osebnosti« sovjetske narode, ni potrebno razlagati. Kaj so si priborili v Vjetnamu in Kambodži po 30 letih osvobodilne vojne, je stvar sedanje kronike. Kjer ni demokratične svobode, je tako, kakor kjer ni zdravja.

POMEN NEDELJSKIH VOLITEV

Pravijo, da zdrav človek ne zna ceniti zdravja. To se dogaja danes italijanskim državljanom. Mnogi ne znajo ceniti demokratične svobode, ki jim je bila morda bolj darovana kot priborjena po drugi svetovni vojni. Zato se mnogim toži po novi diktaturi, enim po črni, drugim, teh je posebno veliko, po rdeči kot je v Sovjetski zvezi.

V nedeljo 3. junija bomo vsi šli na volitve za novi parlament. Kako se bomo opredelili? Ali za to, da Italija znova postane bolniška klinika, to pot v oskrbi rdečih zdravnikov-partijcev z različni oddelki, tudi psihiatričnimi, z različni zdravilnimi recepti, tudi s pranjem možganov? Ali se bomo znova izrekli za svobodno demokracijo, ki ni brez napak, ki pa pomeni zdravje za italijansko družbo? Tudi tvoj glas bo pri tem odločal.

K. H.

Svoboda izbire vere v Indiji v nevarnosti

(Izvirno poročilo)

Svoboda vere, tako izražanja kot izvrševanja in širjenja je zajamčena vsem državljanom po indijski ustavi. Se ne dolgo pa je poslanec Tyagy predložil v parlamentu tako imenovano Conversion Bill, to je zakon, ki naj bi v bodoče preprečil spreobrnitev oz. prestop krščanstvu. Spreobrnitev je prepovedana, če je sad fizičnega nasilja, zvijače ali vabe (inducement). Zadnji nagib, tj. vaba je razburil vse katoličane v Indiji, zlasti pa krajevno Cerkev v Kerali, ki je poslala največ domačih misijonarjev v misijone na indijskem severu. Najbolj prizadeta dežela po novem zakonu — če bi bil sprejet — bi bila Arumačal, nekdanj imenovana Nefr, kamor so pred leti vdrli Kitajci. Katoliški in protestantski misijonarji so se tu s svojimi vzgojnimi zavodi med prebivalstvom zelo priljubili. Kristusov evangelij je šel preprostemu ljudstvu do srca. Sledile so spreobrnitve v množicah. Oblasti in uradništvo, povečini hindujci, so se zaradi tega vznemirili. Prišlo je do preganjanja. V Arumačalu je bilo zadnje čase porušenih ali požganih 40 cerkva. Mnogo katehistov in spreobrnencev trpi v ječah. Razlog: ker so se dali zvabiti v krščanstvo z obljubami materialne ugodnosti in v upanju, da bodo kot kristjani dobili v družbi višji socialni položaj.

Tajnik konference indijskih škofov msgr. Patrick D'Souza je izjavil, da hoče vlada s tem zakonom krščanstvo v Indiji izigrati. Cerkev naj bi bila ohromljena v jedru. Zato je pozval vseh 15 milijonov kristjanov, naj bi se en dan postili in molili, da zakon ne bi bil sprejet.

Mati Terezija je pohitela s posebnim pismom v Delhi k ministrskemu predsedniku Morardži Desaju in mu ga osebno izročila. V pismu je med drugim rečeno:

»Gospod predsednik, rotim vas v božjem imenu, nikar ne uničujte svobode vesti. Ljudje imajo pravico služiti Bogu in ga ljubiti vsak po svoji veri in vesti. Vera je nekaj, česar se niti vi niti jaz ne moreva dotakniti, je češčenje in služba Bogu, to-rej zadeva vesti. Predlagani zakon Conversion Bill je krivičen, saj ni svobode vere, kjer oseba ni prosta, da svobodno izbira po svoji vesti. Prosimo vas, sklonite se v molitvi pred Bogom, ki ga bova oba kmalu, saj sva oba v letih, srečala. Ne napravite zato usodnega koraka, ki bi uničil svobodo vesti indijskih ljudstev.«

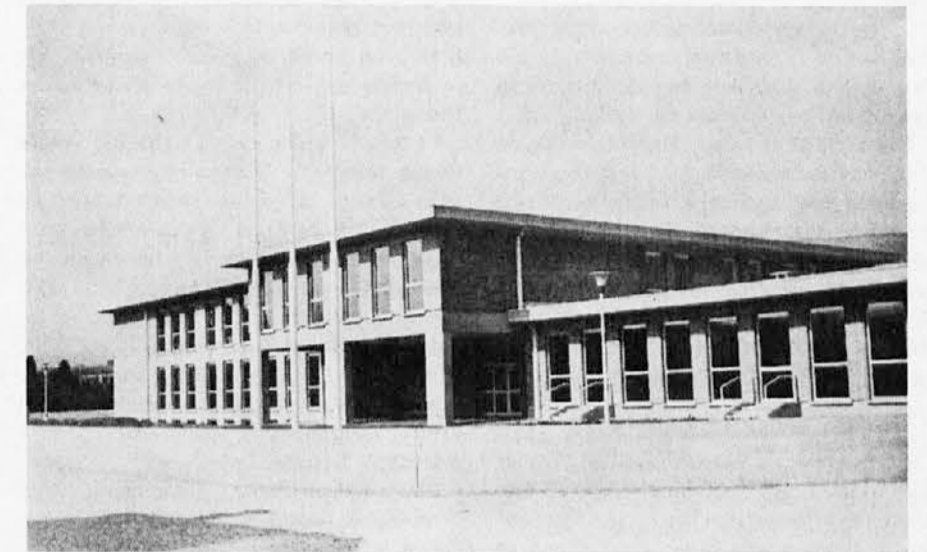
Ministrski predsednik Desaj je m. Tereziji na njeno pismo precej trdo odgovoril. M. Terezija da svojega dela ne sme vezati na pogoje in da ne sme vladi oponašati, kaj vse so njene sestre storile za uboge v Indiji. Vsekakor se je Desaj postavil na stališče skrajnega hinduizma. Ga nami morda zgled Irana, Pakistana in Bangladeša, ki so postale islamske republike.

ODPRTJE NOVE ŠOLE

V nedeljo 27. maja smo goriški Slovenci dočakali odprtje prve slovenske šole, ki jo je goriška občina zgradila prav za naše potrebe. Nova zgradba po načrtu inž. dr. Adolfa Močnika je v ul. Brolo. Za slavnostno otvoritev so poskrbeli starši otrok, ki obiskujejo to šolo ter skupaj z goriško občino.

Goriški župan De Simone je prvi pozdravil učence, učitelje in goste, ki so se v velikem številu zbrali pred novim poslopjem. Rekel je, da je goriška občina s tem poslopjem vsaj delno izpolnila potrebe slovenske skupnosti v Gorici in upa, da se bomo kmalu srečali na odprtju otroškega vrta, ki je že v gradnji blizu osnovne šole.

Po županovem govoru, ki ga je prevedel Emil Valentinčič, so sledili dvojezični goriški didaktičnega ravnatelja Milana Brešana in predstavnice staršev Bojane Bri-

Poslopje nove slovenske osnovne šole v ul. Brolo v Gorici

ska. Ta je poudarila, da so slovenski otroci prav za leto otroka prejeli darilo — novo šolo, ki edina lahko pomaga pri vzgoji, da bodo naši otroci postali zavedni Slovenci in dobri državljani. Izrazila je željo, da bi se na novi šoli čimbolj okrepila šolska dejavnost in da bi šola navezovala stike z drugimi slovenskimi in italijanskimi šolami, pa tudi s tistimi onstran meje. Ob koncu je izrazila upanje, da bi se čimprej srečali na slovesnosti poimenovanja in da bi ne čakali toliko let kot za njeno dograditev. Zahvalila se je vsem, ki so spremljali gradnjo šole in se trudili za ta praznik.

Skofov vikar dr. Oskar Simčič je nato blagoslovil novo poslopje in poudaril, da ni ta obred samo formalen, ampak da pomeni molitev za uspešno delovanje šole. Za tem je goriški župan prerezal trak in gostje so si lahko ogledali prostore ter prisostvovali akademiji, ki so jo zelo skrbno pripravili otroci s pomočjo svojih učiteljev. Kot gostje so nastopili gojenci Glasbene matice. Pozdrav iz Nove Gorice so prinesle učenke osnovne šole »Milojke Strukelje«. SPZ je poklonila šoli nekaj slik slovenskih pisateljev in revijo »Galeb«. Za vse, ki so se slovesnosti udeležili, so starši pripravili obilno zakusko.

M. K.

Biti hočemo ljudje

(Ob odprtju nove slovenske osnovne šole v Gorici)

»Pridite, otroci, v moje hrame!«
vabi nova šola prav veselo.
Kliče v svet učenja nas, na delo.
Naj ta klic nam ogenj v srcih vname,
ogonj blagih čustev in hotenja,
da dosegli cilje bi visoke.
Delajo naj um in pridne roke
za podobo boljšega življenja.

Sola kot domače je ognjišče:
v njej glasi se materna beseda,
vseh vrednot posoda in žarišče.

Vsak naj te resnice se zaveda,
ki v lažnivih sanjah srečo išče.
Biti hočemo ljudje, ne čreda!

Ljubka Sorli

AKADEMIJA NIZJE SREDNJE ŠOLE

Preteklo nedeljo 27. maja smo bili v Gorici veseli tudi zato, ker smo po več letih imeli zaključno šolsko akademijo; pripravila jo je nižja srednja šola »Ivan Trinka«. Najbrž sta se vodstvo šole in proforski zbor odločila za to akademijo ob dejstvu, da bomo letos obhajali 25-letnico smrti Ivana Trinka, ki se šola po njem imenuje.

Mimo tega jubileja šola res ni mogla. Pa so v ta namen uporabili zaključek šolskega leta in pripravili čedno akademijo, ki je bila posvečena ravno spominu Ivana Trinka. Tako je ta naš beneški duhovnik tudi s svojim spominom pomagal, da so se zbudile naše srednje šole in si znova omislile zaključno šolsko akademijo. Bila je to sicer le enotna srednja šola, vendar upamo, da bo zgled zamikal v prihodnje še kake druge naše srednje šole.

Akademija je bila v goriškem Avditoriju, ki je zelo posrečen prostor za slične predstave, ki ne zahtevajo kulis. Program so izvajali dijaki sami. Levji delež je nosil pevski zbor, ki ga vodi prof. Stanko Jerčič. Zbor je akademijo začel in zaključil. Nastopilo je okrog 60 pevcev, ki so ob začetku zapeli pet pesmi, na zaključku pa štiri. Zbor je pel sigurno in ubrano. Izbral si je pesmi slovenskih avtorjev in tudi eno koralno Ave Maria. Nekateri pesmi so poslušalce zelo navdušile kot npr. Prišla je miška v priredbi dirigenta.

Osrednji del je bil, kot rečeno, posvečen Ivanu Trinku. O njem je najprej spregovoril predsednik zavodnega sveta Ciril Terpin. Spomnil se je daljnega obiska števnerskega zbora pri Ivanu Trinku leta 1952, ko je v Trčmun vodila samo steza in ko so po števerjanskem obisku prišli k msgr. Trinku na obisk tudi karabinjerji. Tisti časi so minili, je dejal predsednik, in rojakom v Benečiji želimo, da bi novi parlament izglasoval zakon o slovenskem šolstvu tudi za Slovensko Benečijo.

Po spominskih besedah je sledil recital o Trinkovem življenju in delu. Recital so izvajale dijakinje; recital so popestrili diapozitivi iz deželice pod Matajurjem. Za recitalom je bil dramatisiran prizor po Trinkovi črtici o ponesrečenem kadilcu. Črtica je vzeta iz zbirke Naši paglavci, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva družba.

Za spominstev in dobro voljo so bili dodani razni humoristični prizori iz šolskega življenja. Celotno akademijo so režirali profesorji enotne srednje šole »I. Trinka«. Vodstvu, profesorjem in dijakom čestitamo k uspehi akademiji, veselimo se pa tudi, da je bila udeležba staršev in drugih tako številna. Avditorij že dolgo ni bil tako zaseden kot preteklo nedeljo. Tudi to je znamenje, da se naši ljudje zanimajo za slovensko šolo in tudi da ljubijo slovensko besedo.

K. H.

Svojevrsten protest Slovenije

Kot znano je bila v začetku maja v Bohinjski Bistrici velika proslava 60-letnice ustanovitve komunistične partije Jugoslavije. Proslave se je udeležil tudi predsednik Tito s člani centralnega komiteja. Slovenska republika je ob tej priložnosti kaj klavnoro potrdila svojo »državnost«, saj sta oba slovenska govornika — France Popit in Stane Dolanc (ta v dolgem slavnostnem govoru) — spregovorila v srbohrvaščini. Kako je to vplivalo na tisoče Slovencev, ki so proslavi sledili po televizorjih, si lahko predstavljamo.

Vendar Slovenija ni ostala povsem tiho. Privoščila si je svojevrsten protest. V ljubljanskem dnevniku »Delo« z dne 5. maja 1979 na strani 13 je med malimi oglasi pod zaglavjem »Instrukcije iščem« izšel tudi naslednji:

INSTRUKTORJA za slovenski jezik nujno iščem. Ponudbe na naslov: Franc Stane, Bohinjska 79, Ljubljana-Murgle. 10-5192-IN-2

Za katerega Franceta in Staneta gre, je menda jasno!

Nedeljska maša

»Četudi je kdo vsak dan pri maši, je nedeljska maša nekaj posebnega. Je občestveni euharistični shod.

Ves teden je zajet vanjo. Od nje odnašamo moč in blagoslov za naslednjih šest dni.

Cerkev nam je v narodnem jeziku in prenovi bogoslužja predvsem to hotela dati: sveta maša mora biti naša. Nad nami je Bog: Večni, Ljubezen, Oče.

Molitev ni le premikanje ustnic, ni le slabotno človeška, je silna, ker z nami molí Kristus. Ves svet je postal Kalvarija, iz trenutka v trenutek se dvigajo k nebesom njegove prebodene roke: Oče, odpusti jim!

S kakšnim zanosom sklenemo euharistično molitev: po Kristusu, s Kristusom, v Kristusu.

Cerkev ni gledališče, ni koncertna dvorana — tudi to je dobro premisliti. Je naš skupni dom, kjer kot ena družina obnavljamo smrt in vstajenje Gospodovo.

Zupnijski oltar je naš skupni žrtvenik, pa tudi naša skupna miza. Od tod se razhajamo na vse strani: z božjo močjo, z božjim blagoslovom.

Kako je mogoče razumeti, da je še komu potrebna zapoved nedeljske maše? Kaj ni po sebi razumljiva? Kaj ne kriči naša duša po njej? (F. Sodja CM, Trenutki molka).

VSE VEČJE ODTUJEVANJE

Kaže, da ni po sebi razumljiva, saj se maši odtujujejo predvsem mladi ljudje; celo tisti, ki se pripravljajo na prejem prvega obhajila ali na birmo. In kateheti se zaskrbljeno vprašujejo, ali naj take otroke sploh pustijo k zakramentu. Čemu naj jim bodo zakramenti, če pa nimajo

namena spolnjevati krščanskih zapovedi? Pred kratkim so bili pri prvem obhajilu ali pri birmi in že jih ni več v cerkev. Čemu potem vsa priprava, trud, slovesnost?

Zanimivo bi bilo vedeti, kaj bi starši ali botri odgovorili na ta vprašanja. Nevednost bi jim verjetno narekovala marsikateri odgovor, ki ni v skladu z odgovornostjo za versko vzgojo otrok in za pričevanje božje ljubezni v vsakdanjem življenju. Češ: glavno je, da otrok doživi lep praznik. Vse drugo je postranskega pomena.

Doživetje lepega praznika je važno za otrokovo mladost, a še važnejše je življenje po živi veri in v iskreni ljubezni do Boga in do bližnjega. A to je mogoče doseči le s prejemanjem zakramentov z euharistično hrano in s sprejemanjem božje besede pri euharističnem občestvenem shodu.

In tega je vedno manj. Kako naj potem otroci rastejo v poštenosti, pravičnosti, prizadevnosti za dobro stvar? Vsako govorjenje o boju proti krivicam in za boljšo bodočnost je odveč, če mladi ljudje ne bodo rastle v poštenosti, ljubezni, pripravljenosti na žrtve. Če jim trdna vera ne bo dajala zavesti in poguma.

Včasih se zdi, da se ob nedeljah bje prava bitka za otroke. Ali v hribe, ali na kraško gmajno, ali k morju, ali h kakšni prireditvi. Samo v cerkev ne!

Duhovniki se vprašujemo, ali je ta bitka le posledica sodobnega vrveža in nemira ali pa je že načrtno delo, da bi otroke in mlade kristjane odtrgali od cerkve.

Nočem biti sodnik.

DR. LOJZE SKERL

Misijonar Majcen znova doma

V tednu sredi maja se je ustavil v Trstu in Gorici misijonar Andrej Majcen. Njegov obisk je bil kratek, samo en dan v enem in en dan v drugem mestu. V Trstu je govoril izobražencem na ponedeljkovem kulturnem večeru, v Gorici pa v cerkvi sv. Ivana namesto šmarnic. Njegova beseda je bila beseda izkušnega moža, ki je v raznih azijskih deželah preživel večino svojega življenja. Začel je na Kitajskem pred drugo svetovno vojno in bil sodelavec salezijanskega škofa msgr. Kereca. Po lepo zastavljenem delu je moral zapustiti Kitajsko, ko je tam zmogala rdeča revolucija pod vodstvom Maocetunga. Pomaknil se je na jug v Hanoi. Toda ne za dolgo. Po porazu pri Dien Pien Fuju v Severnem Vietnamu so Francozi zapustili Vietnam. Severni del so »osvobodili« komunistični gverilci. Vsi tuji so morali zapustiti deželo, tudi misijonar Majcen.

Tedaj se je pomaknil še bolj na jug, v Južni Vietnam in bil prvi salezijanec v tej deželi. Ustavil se je blizu Saigona in ustanovil v Dalatu prvo salezijansko postojanko. Prav kmalu je njegovo delo zacvetelo. Dobili so številne poklice, zgradili poslopja za zavode, šole, cerkve. Ko so zrastle domači poklici, je misijonar Majcen prepuštil domačinom vodstvo ustanov in se sam posvetil vzgoji salezijanskega naraščanja. A ni mu bilo dano učkati mirne starosti v Vietnamu. Severni Vietnamci so zmagali in zasedli Južni Vietnam. Po enem letu njihove vlade je Andrej Majcen med zadnjimi Evropejci zapustil tudi to deželo, ki mu je najbolj prirasla k srcu. Začasno se je umaknil v Hongkong, od tam na Formozo. Toda, kaj naj počne v novi misijonski pokrajini, ko ima že 75 let? Svetovali so mu, naj se vrne v Evropo, potem bo že videl, kako in kaj.

Misijonar Andrej Majcen SDB (peti od leve) med svojimi sobratji in prijatelji ob zadnjem bivanju na Tržaškem. V ozadju slikovita romarska cerkev na Repentabru

OKNO V DANAŠNJI SVET

■ Papež Janez Pavel II. je za 20. junij sklical konzistorij, na katerem bo podelil kardinalski klobuk 15 novim kardinalom. Šest je Italijanov, dva sta pa Poljaka. Italijani so Casaroli, Caprio, Civardi, beneški patriarh Ce, apostolski nuncij v Franciji Righi Lambertini in turinski nadškof Ballestrero. Poljaka sta nadškof iz Krakova Macharski in glavni tajnik škofovske sinode Rubin. Ostali kardinali so: nadškof v Hanoju (Vietnam) Trinh Van Can, nadškof mesta Mehiko Corripio Ahumada, nadškof v Nagasakiju (Japonska) Asarjio Satowaki, nadškof v Marseillu Etchegaray, nadškof v Armaghju (Sev. Irska) O'Fiaich in nadškof v Torontu (Kanada) Emmet Carter. Ime 15. kardinala si je papež pridržal »in pectore«.

■ Pred 400 leti je papež Gregor XIII. ustanovil v Rimu poseben zavod za pripravo duhovnikov angleškega jezika, ki se imenuje po sv. Bedi. Sv. oče je v četrtek 24. maja zjutraj maševal za predstojnike in gojence tega zavoda. Uradne slovesnosti angleškega zavoda v Rimu pa bodo meseca oktobra.

■ Na povratku z Bližnjega vzhoda se je severnoameriški zunanji minister Vance ustavil v Rimu ter se razgovarjal z Andreottijem in Forlanijem. Obiskal je tudi predsednika republike Pertinija. Ta je izrekel Vanceju željo, da bi se mogel kdaj sestati s predsednikom Carterjem, bodisi v Rimu bodisi v ZDA. Pred odhodom iz Rima je Vanceja sprejel tudi papež Janez Pavel II.

■ V Rimu so teroristi izvedli napad na palačo Farnesino, kjer je sedež italijanskega zunanjega ministrstva. Eksplozija peklenškega stroja je razbila vse šipe na poslopju in naredila neuporaben reprezentančni salon v 2. nadstropju. Odgovornost za atentat si je prilastila neka desničarska skupina. V Genovi pa je skupina rdečih brigadistov napadla demokratsko občinsko svetovalko Roscello Sborgi. Z orožjem so jo onesposobili, jo priklenili k ograji stopnišča in jo slikali s sramotilnim napisom okrog vratu.

■ Do objestnega zločina je prišlo v središču Rima. Trije mladi fantje in dekle, vsi pod 24 let starosti, so na trgu Navona umorili 34-letnega Somalca Hameda Ali Giana, ki je prenočeval pod oboki neke cerkve. Med spanjem so ga mladi brezvestneži polili z bencinom in zažgali. Ko so prišli reševalci, je bil mladi Somalec le še zoglenelo truplo.

■ Tragično se je zaključilo potovanje folklorne skupine »Federico Angelica« iz Aviana v pordenonski pokrajini, ki je bila namenjena na mednarodni festival folklornih plesov na otoku Kreti. 18 km od grško-jugoslovanske meje je avtobus zavozil s cestišča in se prevrnil. Pri tem so izgubili življenje oba vožerja in 5 članov folklorne skupine, 25 potnikov pa je bilo ranjenih.

■ Zelo močan potres, 7,5 stopnje po Mercallijevi lestvici, je ponovno prizadel črnogorsko Primorje. Povzročil je novo škodo in veliko strahu med prebivalstvom. Največ ranjenih je bilo v Baru: 27 oseb; v Budvi 20, v Tivtu 10, v Hercegovem 5. Budva, ki je že bila ob potresu 15. aprila težko prizadeta, je ponovno utrpela močno škodo. Stari del mesta dejansko ne obstaja več.

■ Pretokli teden so v Zah. Nemčiji volili novega državnega predsednika. Največ glasov je prejel demokratski kandidat Carl Carstens in sicer 528. Socialdemokrati so kandidiral Annemarie Renger. Prejela je 431 glasov, medtem ko je bilo belih glasovnic 72.

■ Grčija je deseta država, ki je postala član Evropske gospodarske skupnosti. Podpis vstopa se je izvršil v ponedeljek 28. maja v palači Zappion v Atenah. Grčija si je od leta 1961 prizadevala, da stopi v to skupnost, toda polkovniški režim, ki je prišel leta 1967 na oblast, je vso zadevo za sedem let zavrl.

■ Po enajstih letih so volivci v Kanadi odrekli zaupanje dosedanjemu predsedniku vlade Trudeauju in liberalni stranki, ki jo on vodi ter večino glasov oddali napredni konservativni stranki, ki ji načeluje komaj 40-letni Joe Clark. Konservativna stranka bo imela v novem parlamentu 136 sedežev (prej 95), liberalna stranka 114 (141), nova demokratska stranka 26 (16), stranka socialnega kredita 6 (11). Ker manjka Clarkovi stranki do absolutne večine 6 glasov, se bo moral povezati s kako drugo manjšo stranko.

■ Do zdaj največja letalska nesreča v ZDA se je primerila nad letališčem v Chicagu, kjer je takoj po vzletu strmoglavilo potniško letalo z 279 potniki in 15 člani posadke. Nesreče ni nihče preživel.

■ Pet mrtvih v enem samem dnevu pričča, da je terorizem v Španiji, odkar je stopila na pot demokracije v zaskrbljujočem porastu. Štiri smrtne žrtve je terjtel atentat v Madridu, ki ga je izvedla baskovska organizacija ETA. Ob življenje so bili en general, dva polkovnika in šofer avtomobila. V Sevillii pa je v spopadu s teroristi izgubil življenje neki policijski inšpektor. Zaradi naraščajočega terorizma je vlada odpovedala vojaško parado v Sevillii, španski parlament pa je pozval vlado, naj se v boju proti terorizmu posluži vseh sredstev. Odgovor s strani teroristov ni manjkal: v soboto 26. maja je sredi Madrida v nekem baru eksplodiral peklenški stroj, ki je terjtel 8 mrtvih in 40 ranjenih. Ogorčenje v mestu je veliko. Prišlo je do demonstracij proti vladi in njenemu predsedniku Suarezu. Manifestanti so vzklikali vojski, naj prevzame oblast.

■ Prvo obdobje mirovnega sporazuma med Izraelom in Egiptom se je začelo uresničevati z vrnitvijo mesta El Ariš, ki je glavno mesto Sinajskega polotoka, Egiptu. Ves polotok naj bi prišel v egiptovske roke do pomladi leta 1982. Istočasno z umikom izraelskih čet so se v puščavskem mestu Beršebi začeli razgovori o upravnih avtonomiji Cisjordanije in Gaze. Nadaljevali se bodo 6. in 7. junija v Aleksandriji. Ob vrnitvi El Ariša so se v tem mestu sestali Sadat, Begin in severnoameriški zunanji minister Vance. Ta je med drugim dejal, da brez rešitve palestinskega vprašanja ne bo miru na Bližnjem vzhodu, toda to vprašanje je treba rešiti tako, da ne bo v škodo Izraelu, ki mora dobiti jamstva za svojo varnost.

■ Za letošnjo veliko noč je prišla na goro Atos v Grčiji že četrta skupina ruskih duhovnikov in laikov, ki so stopili v vrste ruskih samostanov na tem področju.

■ Koptski patriarh Šenuda III. je dobil ob izraelskega ministrskega predsednika Begina privoljenje, da imenuje štiri nove koptske škofove in sicer za Betlehem, Nablus, Nazaret in Gazo. Nove škofove je imenoval iz vrst menihov, ki žive v samostanu sv. Antona ob Rdečem morju.

Slovenska Koroška

Slovenski Benečani gostovali na Koroškem

Beneško gledališče z enodejanko »Emigrant« ter mešani pevski zbor »Rečan« sta na povabilo Krščanske kulturne zveze v Celovcu in Katol. prosv. društva v Šmihelu gostovala v začetku maja na Koroškem. Predstava je bila v farni dvorani v Šmihelu, kjer je po igri in pesmi zaigrala še beneška »Narodna klapa«. Zbor »Rečan« je v nedeljo sodeloval pri maši v Šmihelu, potem so bili gostje v domu v Tinjah in se nazadnje srečali še z društvom »Planina« iz Sel. Prosvetni društvi iz Sel in iz Šmihela pa bosta v prihodnje gostovali v Slovenski Benečiji.

Nemškimi nestrpnim nikoli ni prav

Tovarno celulozo na Rebrci pod Zelezno Kaplo na Koroškem, ki je bila v stečaju in last italijanske državljanke Ane Erker-Hočevar, je prevzela mešana jugoslovansko-švicarska družba. Z jugoslovanske strani je udeležena družba »Papirles«. S tem je proizvodnja tovarne zagotovljena za nadaljnjih deset let. Tovarna naj bi dobila novo ime: Tovarna celuloze »Obir«. Koroški nemškonskonalni krogi so proti temu ostro protestirali, z njimi pa tudi avstrijska ljudska ter liberalna stranka, ki bi hoteli videti tovarno v »koroških« rokah.

Koroški Heimattienst je v svojem glasilu zagnal gonjo proti koroškim Slovencem in Jugoslovanom. Z odprtjem nekaj slovensko-jugoslovanskih podjetij na Koroškem grozi nevarnost, da dežela pade v titokomunizem. Ta podjetja so Intrade, Elan, Topsport, sedaj deloma Obir. Da pa tej koroški organizaciji ne gre za skrb nad jugoslovanskim vplivom, ampak za protislovenstvo, dokazuje njen napad na celovško Mobarjevo in njene »nezanesljive« domove, obe gospodinjki šoli šolskih sester (St. Jakob v Rožu in Velikovec) ter še druge koroškoslovenske ustanove, ki da so »partizanskega« duha.

Zanimiv pa je podatek, da druge tuje družbe ne »ogrožajo« Koroške. Heimattienst nima nič proti njim, ker gre večinom za zahodnonemške. Leta 1972 so npr. na Koroškem kupili tuji 1.459 zemljišč, od teh kar 1.281 (88 odst.) Zahodni Nemci. Celo bivši državni predsednik Zahodne Nemčije Walter Scheel je z 90.000 šilingi delnic soudeležil pri koroški družbi »Bergliff Aberg-Langeck AG«.

Iz Slovenije

Letošnji novomašniki v Sloveniji

Iz ljubljanske nadškofije bo letos 12 novomašnikov in sicer: 8 za škofijo, ki bodo posvečeni 29. junija; en novomašnik za jezuito, ki bo tudi posvečen 29. junija; 3 novomašniki za salezijance, ki so bili posvečeni že 25. marca. Škofijski novomašniki so vsi absolventi teološke fakultete v Ljubljani in bodo že v avgustu vsi nameščeni.

Koprška škofija bo imela letos 4 novomašnike. Posvečenje bodo prejeli v Marijini cerkvi v Logu pri Vipavi 29. junija.

★

■ Na prošnjo zagrebškega nadškofa in predsednika Jugoslovanske škofovske konference je rimska kongregacija za zakramente dovolila, da smejo v Jugoslaviji častiti Marijo kot Mater Cerkev s posebnim praznikom, ki bo vsako leto na binokstni ponedeljek, letos torej 4. junija.

■ Z nabirko švicarske postne akcije, prispevkom kneževine Lichenstein in drugih darov v Švici se je nabralo 325.000 švicarskih frankov, s katerimi so oskrbeli natis 40.000 izvodov sv. pisma nove zaveze za kristjane v Angoli. Sv. pismo je v dveh jezikih istočasno: v portugalsčini, ki je tam uradni jezik in v domačem jeziku »mbundu«, ki je v Angoli najbolj razširjen. Pošiljka s knjigami je že prispela v angolsko pristanišče Lobito, kjer jo je prevzel predstojnik 23 švicarskih misijonarjev, ki delujejo v Angoli.

S TRŽAŠKEGA

Dolina

Dolinska SSK ugotavlja z zadovoljstvom, da je občinska uprava sprejela na zadnji seji občinskega sveta njen predlog o sestavi posebne komisije za poimenovanje občinskih ulic in trgov ter da je bil izglasovan njen predlog o poimenovanju ulice v industrijski coni po Jožefu Stefanu, čprav z vzdržanjem vseh prisotnih strank v občinskem svetu. Dolinska SSK je mnenja, da bi morali biti prav ti trenutki občinskega življenja osnovna podlaga skupnemu političnemu nastopu vseh slovenskih političnih komponent v boju proti fašizmu, raznarodovanju naših krajev ter uresničevanju ugodne gospodarske politike ter z njo povezanih reform.

Glede na predloženi občinski plan v zvezi s triletnim deželnim gospodarskim načrtom ugotavlja dolinska SSK, da le go številitno nasipavanje brez vsake prednostne lestvice in stvarni izbiri del lahko postane le prazen volivni golaž, če ne bo prišlo v tej smeri do skupnega nastopa.

V zvezi s kritičnim položajem, ki je nastal v dolinski občini v prvih konkretnih korakih zdravstvene reforme ter na še ne dospel odgovor na pismeno interpelacijo našega svetovalca izraža dolinska SSK svojo nezadovoljstvo ter poziva v tem smislu občinsko upravo, naj poseže čimprej v smeri izraženih zahtev krajevnega prebivalstva ter določi zdravstvene reforme.

IZ KANALSKE DOLINE

Gore in mesto

Ko pride človek še mlad na višjo šolo v mesto, izpod gora in sončnih planin, da bi se izučil življenjskega poklica, se počuti kot izgubljen. V Ukvah n. pr. je vse drugače. Tam je še mogoče srečati konja, ki vleče voz; vidimo krave, ki jih ženejo past. Na poljih orjejo, sečejo travo in avtomobilov še skoraj videti ni.

Zato se ti v tujem svetu stoži po domu. Zvečer dolgo ne moreš zaspiti, ker misliš vedno, kako je doma na vasi, kako voda šumi za hišo, kako se zjutraj zbušiš ob kikirikanju petelina in zaslišiš mukanje krav. Mukajo, ker so lačne in čakajo, da jim dajo seno. Ko vstaneš, se napiješ svežega mleka. Pravkar je bilo pomolzeno.

Na vasi se vsi ljudje poznajo in so si med seboj domači. V mestu pa je človek lahko ob vsej množici ljudi čisto sam. Tu se zjutraj zbušiš ob ropotanju mestnega prometa, ko avti vozijo mimo hiš. Vzdušje je drugačno, spremenjeno. Mestni dijaki v šoli imajo v nastopanju več korajže, oni izpod gora so bolj tihi in boječi. Le počasi se privajajo na mestno vzdušje.

Mesta samega se vsakdo po malem prej ali slej privadi. Vendar je mestni zrak drugačen od tistega doma, pod planinami in visokimi gorami. Gorski svet je bolj zdrav in ostane tudi posled veliko lepši od mestnega. Mogoče tudi zato, ker si ga že od mladih nog navajen, pa ga imaš še rajši. In srečen si, ko se lahko vedno znova vanj povrneš! - D. Z.

SLOVENCI!

Za rimski parlament glasujmo 3. in 4. junija za skupno slovensko-furlansko listo!

V nedeljo 3. junija bodo v Italiji predčasne parlamentarne volitve. Obnovili bomo poslansko zbornico in senat. Zato se vse stranke mrzlično pripravljajo na te volitve; vložile so svoje liste in pripravile ustrezne programe.

Slovinci v Italiji smo zopet postavljeni pred nelahke izbire. Tudi nas od blizu zadevajo te volitve, saj se odloča na njih o usodi demokracije in bodoče državne politike. Kaj bomo zato naredili?

Vsa leta se vztrajno borimo za priznanje svojih narodnih, jezikovnih, socialnih, kulturnih, šolskih in drugih pravic, ki nam grejo po ustavi in po samih naravnih zakonih. V ta namen se posamezne politične stranke na en ali drugi način zavzemajo za to, da bi se poleg splošnih pravic upoštevale tudi specifične manjšinske pravice Slovencev.

Kako pa se v resnici posamezne stranke za to zavzemajo? Velike vsedrjavne stranke, kot so DC, PCI, PSI in druge sicer na en ali drug način tudi govorijo o problemih naše manjšine, a pogledjmo, kako! Krščanska demokracija (DC), ki je najmočnejša in vladna stranka, nam v dolgih letih svoje vlade pravzaprav ničesar ni dala, če izvzamemo šolski zakonik (ki pa ne velja za beneške in kanalske Slovence) in kar je pač podedovala od obstoječega stanja po zavezniški upravi. V oziru priznanja ostalih naših pravic, zlasti kar zadeva problem globalne zaščite, je pa DC zelo megljena in nejasna. Ne samo. Razni njeni vidni predstavniki v naši deželi, npr. bivši minister in sedanji tajnik stranke v vidmu senator Toros celo javno nasprotuje globalni zaščiti. Kaj naj si torej od take stranke pričakujemo? Ničesar!

Komunisti (PCI) so sicer velika stranka, ki združuje pri nas del slovenskega prebivalstva in se prikazuje kot manjšini zelo naklonjena stranka. Kako pa je s tem v resnici? PCI ima nekaj svojih vidnih izvoljenih predstavnikov slovenskega jezika tudi v parlamentu, a ti ne morejo oz. ne smejo nastopati samostojno v prid slovenskih problemov. Kdaj je še npr. slovenski izvoljeni predstavnik PCI v parlamentu ob diskusiji o zaupnici vladi sprožil kak manjšinski problem? Nikoli! Znano je tudi, da so komunisti odločno nasprotni ustanovitvi samostojnega slovenskega šolskega okraja. Kako naj bi torej njim zaupali? Kakšne garancije nam še sploh dajo za nadaljevanje demokratičnega reda? Nobenih!

Socialisti (PSI) so spet posebna vrsta stranke. Imajo nekaj svojih slovenskih članov, ki pa nimajo nikjer — ne v Gorici, ne v Trstu, da ne govorimo v videmski pokrajini — kake veljave. To posebej dokazuje dejstvo, da za letošnje volitve sploh niso predstavili slovenskega kandidata za rimski parlament. Ali nimajo več ljudi? Ali se bojijo predstavljati slovenske kandidate? Kako naj jim slovenski (tudi levičarski) volivec sploh kaj zaupa? Zato prav gotovo ne gre zametavati naših glasov in jih dajati stranki, ki nima za slovenske probleme nikakega poslušala — niti volivnega...!

SLOVENSKA SKUPNOST je edina politična sila med slovensko manjšino, ki se je odločila za resno in odgovorno politiko. Njena odločitev za povezavo z manjšinami je edino pravilna in možna. Zato je povezava s Furlanskim

gibanjem (Movimento Friuli) za parlamentarne in z Union Valdôtaine za evropske volitve najbolj odgovarjajoča in ustrezna.

Slovinci smo s Furlani tesno povezani že vsa obdobja naše zgodovine. Z njimi delimo dobre in slabe ure in dneve. Zato je povezava z njihovo politično stranko tudi najbolj logična in razsodna, saj je prav v skupnosti dveh tu živečih manjšin najbolj razvidna skupna volja za ohranitev in vedno večji napredek tako Slovencev kot Furlanov.

Zato smo prepričani, da bodo vsi zavedni Slovenci pravilno razumeli našo odločitev in podprli skupno slovensko-furlansko listo, ki čeprav pod enim samim znakom združuje vse skupne težnje in hotenja in je v tem trenutku tudi pristen izraz hotenja Slovenske skupnosti.

PODPRIMO SLOŽNO VSI LISTO SLOVENSKO-FURLANSKE ENOTNOSTI!

Iz programa Slovenske skupnosti

Program slovenske stranke za parlamentarne in evropske volitve izhaja predvsem iz osnovnih stališč in izbir SSK in povezave z manjšinskimi strankami. V njem razlaga, zakaj se je povezala s Furlanskim gibanjem za parlamentarne in z Union Valdôtaine za evropske volitve. Obe politični sili sta namreč jasno podprli Slovensko skupnost in vse njene zahteve, SSK pa vidi prav v širši manjšinski povezavi konkretno možnost uspeha. Tako beremo med drugim:

Slovenska skupnost je že v prejšnjem parlamentu vložila zakonski osnutek za globalno zaščito Slovencev v Italiji. Vsi Slovenci imamo pravico, da se nam prizna to, kar izrecno predvideva republiška ustava in kar izrecno potrjuje tudi Osimski sporazum. Te naše zahteve so postavljene v osnutku zakona za globalno zaščito, ki ga bomo ponovno predložili v tretjem novemu parlamentu.

Nato program podrobno označuje posamezne postavke za globalno zaščito, od rabe slovenskega jezika na vseh ravneh javne uprave in sodstva do vprašanj šolstva, kulture, gospodarstva, radiotelevizije, obrambe slovenske zemlje, itd.

Posebno zanimiv je del programa za evropske volitve. Tu lahko med drugim beremo:

Treba je spremeniti ustroj evropskega parlamenta, da bo postala nova Evropa res Evropa narodov in narodnosti in ne le Evropa držav.

Zakaj volimo druge manjšinske znake?

- ker nam za parlament niso dovolili predstavitev skupnega znaka z lipovo vejico
- ker za evropske volitve sami ne moremo nastopati
- ker je Furlansko gibanje odločno podprlo naše zahteve in sprejelo naš program in kandidate
- ker je Union Valdôtaine izbrala pristno manjšinsko politično linijo in izključila iz koalicije protislovensko Listo za Trst
- ker je v skupnosti vseh narodnih manjšin moč in konkretna možnost za zmago
- ker nam lahko samo evropska politična izbira resnično nakaže pravo pot v novih perspektivah in novih mejah!

ZATO VSI ZA ZMAGO

**SLOVENSKE SKUPNOSTI
IN
ENOTNOSTI VSEH MANJŠIN!**

Kandidatje SSK na listi Furlanskega gibanja

GORICA (še videmsko, pordenonsko in belunsko okrožje)

Poslanska zbornica

FERLETIC Marija, pokrajinska svetovalka, načelnik svetovalske skupine SSK v Doberdolu

GRADNIK Gradimir, predsednik pokrajinskega sveta SSK v Gorici

Senat

BRATUZ Andrej, predsednik deželne skupine SSK, občinski svetovalec v Gorici

TRST

Poslanska zbornica

TERČON ANTEK, občinski svetovalec v Devinu-Nabrežini, podtajnik SSK v Trstu

LOKAR Aleš, občinski svetovalec v Trstu

TUL Alojz, občinski svetovalec v Dolini

Senat

HAREJ Zorko, pokrajinski tajnik SSK v Trstu

DOLHAR Rafko, predsednik pokrajinskega sveta SSK v Trstu

Na volišče vzemi s sabo **VELJAVEN DOKUMENT** s fotografijo. Kdor potrebuje pomoči ali spremstva, naj telefonira na št. 82056, ul. S. Chiara, 2/II, sedež Slovenske skupnosti v Gorici in na št. 69125, ul. Machiavelli, 22/II, sedež Slovenske skupnosti v Trstu.

NAVODILA slovenskim volivcem za parlamentarne in evropske volitve

Za parlamentarne volitve 3. junija bodo volivci, ki so dopolnili 25 let, prešli na volišču dve glasovnici: *rumene barve* za senat in *sive barve* za poslansko zbornico.

Na rumeni glasovnici za senat je ime kandidata že natisnjeno zraven znaka, zato ne smemo pisati preferenc, ampak samo prečrtati znak.

Na glasovnici sive barve za poslansko zbornico prečrtamo znak in če želimo, napišemo preference na črte zraven znaka.

Znak Furlanskega gibanja (MOVIMENTO FRIULI), pod katerim nastopajo kandidati Slovenske skupnosti, je na rumeni glasovnici za senat *zadnji* (šesti) na levi strani glasovnice v vseh okrožjih naše dežele.

Na sivi glasovnici za poslansko zbornico (Camera dei Deputati) pa je isti znak v okrožju Trst na 4. mestu na desni strani glasovnice; v okrožju Gorica - Videm - Pordenon - Belluno pa je na 5. mestu na levi strani glasovnice.

Za EVROPSKE VOLITVE bomo pa složno prečrtali znak valdostanskega leva z napisom «Europa - Federalismo - Autonomie» in zraven napisali lahko dva preferenčna glasova.

Slovensko - pod novimi znaki!

Če se letos predstavljamo na volitvah, tako parlamentarnih kot prvih evropskih, pod novimi znaki, je pač to posledica raznih objektivnih razmer. Kot znano, smo se po izbiri za slovensko-furlansko povezavo (poslanska zbornica in senat) morali povezati pod samim simbolom Furlanskega gibanja, če smo hoteli udeležiti to volivno koalicijo.

Ob nastopu za priprave za skupno listo na volitvah v evropski parlament smo že vnaprej računali na potrebo skupnega, vsekar novega znaka. Sprejeli smo valdostanskega leva, v kolikor nam je prav Union Valdôtaine dala na razpolago svoj znak in okri-

slavijo. S tem v zvezi zaključuje:

«Slovenska manjšina bi lahko v tem pogledu igrala vlogo mostu. Kot edina slovenska skupina v združenju Zahodni Evropi je njena vloga lahko edinstvena. Od podpore slovenskega prebivalstva pri teh pomembnih volitvah bo odvisno, kako bo SSK kot predstavnica manjšin izkoristila to zgodovinsko priložnost.

lje, kot vsem drugim manjšinskim strankam oz. gibanjem.

Prepričani smo, da zato trenutno nastopanje pod novima znakoma, zemljevidom Furlanije in valdostanskim levom, ne bo prav v ničemer oviralo in zmanjševalo pomena nastopa slovenskih kandidatov lipove vejice s slovenskim volivnim programom.

Zato bo vsak glas, oddan za oba prej omenjena volivna simbola, glas oddan **SLOVENSKI SKUPNOSTI!**

Slovenski volivec

Okrogla miza Mladinske komisije SSK

V sredo 23. maja je bila na sedežu SSK v Trstu okrogla miza z naslovom »Mladina in družba«. Priredila jo je mladinska komisija Slovenske skupnosti iz Trsta, da bi v tem predvolivnem času nudila mladim priložnost za širši razgovor o problematiki, v kateri so pomemben dogodek ravno bližnje volitve v državni in v evropski parlament.

Po uvodnih besedah, s katerimi je Ivo Jevnikar obrazložil pomen srečanja, so imeli krajše referate predstavniki mladinske sekcije SSK iz Gorice Goran Rustja, rajonski svetovalec Sandi Cergol in predstavnik tržaške mladinske komisije SSK Alenka Legiša in Marija Breclj.

V teh referatih je bila načeta zelo široka problematika, ki gre od izkušnji novega rajonskega svetovaleca, ki se mora spoprijemati s krajevno problematiko, do nujnosti izpopolnitve strankinih krajevnih sekcij in vloge mladih pri tem delu; od delovanja univerzitetnih študentov do skle-

pov Slovenske skupnosti, da se za evropske volitve poveže z manjšinskimi in avtonomističnimi skupinami pod znakom Union Valdôtaine in za državne volitve s Furlanskim gibanjem; od brezbriznosti nekaterih mladih do javnih zadev do javnih napadov, ki jih je Slovenska skupnost neupravičeno deležna ob teh volitvah.

V diskusiji so se prisotni dotaknili teh in drugih vprašanj. Med drugim je bil izražen oster protest ob dejstvu, da je koruški deželni zbor tako spremenil volivni zakon, da je zelo otežkočeno samostojno nastopanje slovenskih list za deželno-zbornice volitve. Tudi to dejstvo kaže, kako je številnim silam samostojno nastopanje manjšin trn v peti.

Izraženo je bilo tudi prepričanje, da bo moral bodoči italijanski parlament omogočiti manjšinam v Italiji politično predstavništvo v parlamentu kot to vsaj na papirju predvideva italijanski volivni zakon za prve evropske volitve.

Za novo in pravično Evropo! Izigrana Lista za Trst

Z valdostanskim levom za zmago slovenstva in manjšinske enotnosti!

Pred nami so tudi prve volitve v evropski parlament. 10. junija bomo oddali svoj glas za izvolitev 81 poslancev italijanske republike v Strasburgu. Prvič v zgodovini volimo za neko parlamentarno telo, ki je izven državnih meja. Novi evropski parlament (štel bo skupno 410 poslancev devetih držav: poleg Italije še Irske, Velike Britanije, Francije, Danske, Zvezne nemške republike, Belgije, Nizozemske in Luksemburga) bo tako prvič neposredno izvoljen. Prav zato bo imel toliko večjo politično in predvsem moralno veljavo. Vlade posameznih prizadetih držav bodo morale pač to upoštevati, tudi tiste, ki bi rade, da bi bodoči evropski parlament ohranil samo dosedanje kompetence.

Kot znano, je Italija razdeljena na pet velikih volivnih okrožij: severozahodno, severovzhodno, srednjo Italijo, jug, otoško Italijo. V naši deželi in v ostalih treh (Veneto, Tridentinska-Južna Tirolska, Emilia-Romanja), ki sestavljajo eno samo volivno okrožje, bomo izvolili petnajst evropskih poslancev.

SLOVENSKA SKUPNOST se je tudi za te volitve odločila za širšo povezavo narodnih manjšin alpskega loka in cele države. Po dolgih pogajanjih je prišlo do skupne volivne osnove. Union Valdôtaine je kot stranka, ki je že v rimskem parlamentu in torej ne potrebuje podpisov za predložitev liste po celi državi, sklenila, da sprejme vlogo koordinatorja vseh manjšinskih strank. Tako se je izoblikovala velika volivna fronta od francoske do ladinske, furlanske, slovenske, delno tirolske manjšine do raznih avtonomističnih in federalističnih gibanj in strank po Italiji. Le južnotirolska ljudska stranka (SVP) je šla tu svojo pot ter se je za evropske volitve povezala z DC.

Velika zmaga Slovenske skupnosti, ki je že od vsega začetka zagovarjala in podpirala tak nastop, je bila tudi v tem, da je preprečila sodelovanje protislovenske Liste za Trst, ki se je zadnji trenutek hotela vrniti na skupno listo. SSK upravičeno in z zadovoljstvom gleda naprej in upa tudi na potrebno zmago in priznanje.

Slovenska skupnost je za to skupno listo dala svoje kandidate ne samo v naše volivno okrožje, ampak tudi v ostali dve najpomembnejši z Milanom in Rimom kot središči. To pa zato, da najprej poudari skupno sodelovanje in solidarnost s stranko francoske manjšine, ki nosi glavno težo in simbol te liste, na drugi strani pa tudi zato, ker imamo prav v Milanu in v Rimu močno slovensko kolonijo. S tem naj imajo tudi naši rojaki v teh dveh metropolah možnost podpreti slovenskega kandidata in tako manifestirati svojo slovensko pripadnost. V ta namen je SSK tudi organizirala srečanja z rojaki v Milanu in Rimu.

Kaj si pričakujemo od evropskih volitev? Nobenih čudežev. Prepričani pa smo, da bo ta prvi in združeni nastop vseh manjšinskih sil za parlament v Strasburgu pomenil nov korak v utrditvi manjšinske enotnosti in tudi nov korak k priznanju vseh pravic evropskih narodnosti, ne le večinskih, ampak tudi manjšinskih!

Slovenska skupnost predstavlja svoje kandidate za evropske vo-

SLOVENSKIM VOLIVCEM!

Vsake volitve terjajo od nas veliko truda in žrtev, in to ne le političnega in organizacijskega, ampak tudi materialnega, finančnega značaja. Letos smo se povezali še z dvema manjšinskima strankama, s Furlanskim gibanjem in z Union Valdôtaine. Vse to nam daje še več nalog in bremen. Zato se prijateljsko in iskreno obračamo na vse zavedne Slovence s prošnjo, da nam priskočite na pomoč in vsak po svojih močeh prispevate v volivni sklad! Svoje prispevke lahko izročite na sedežu SSK v Gorici (ul. S. Chiara, 2/II) ali v Trstu (ul. Machiavelli, 22/II) oziroma predstavnikom in članom stranke. Že vnaprej prav lepa hvala!

SLOVENSKA SKUPNOST

litve v treh volivnih okrožjih. V severovzhodnem (Furlanija-Juljska Benečija, Južna Tirolska, Veneto, Emilia Romagna), v severozahodnem (Lombardija, Piemont, Ligurija, Aosta) in v srednjem (Toskana, Lacij, Marke, Umbrija).

Sever-vzhod:

STOKA Drago, deželni tajnik in deželni svetovalec SSK

BRATUŽ Andrej, deželni predsednik SSK in občinski svetovalec v Gorici

Sever-zahod:

FERLETIČ Marija, pokrajinska svetovalka v Gorici, občinska svetovalka v Doberdobi

Center:

HAREJ Zorko, pokrajinski tajnik SSK v Trstu

Za obrambo slovenskega gospodarstva

Osinski sporazum odpira naši deželi in še zlasti Trstu nove perspektive za vsestranski gospodarski razvoj. Pri celi vrsti infrastruktur, ki jih predvideva sporazum, pa je treba upoštevati tudi zahteve in potrebe slovenske narodnosti skupnosti. To velja še predvsem za ozemeljsko načrtovanje infrastruktur, kjer je treba vzeti v pretres tudi politično ceno, ki jo mora neka skupnost plačati in ki jo je slovenska narodna skupnost že neštetokrat plačala. Dovolj je z razpolaganjem po mili volji s slovensko zemljo, kar velja še posebej za industrijsko cono, za katero je SSK zahtevala drugačno ubikacijo. Najmanj, kar zahtevamo je to, da smo subjekt pri odločanju o razvoju našega mesta in naše dežele. Prav zato mora biti vsak sklep v zvezi z izvajanjem Osimskega sporazuma sad dogovarjanja in ne enostranska odločitev vladnih predstavnikov, ne da bi bile stranke in preko njih prebivalstvo obveščene o vsebini dogovorov.

Prenehati je treba z razlašanjem slovenske zemlje. Tudi v zadnjih letih smo bili priča pobudam, ki so pravi dvojniki in ne bodo nikoli produktivne. Kadar je treba iz razlogov dokazane javne koristi žrtvovati zemljišča, se mora prizadetim lastnikom omogočiti soudeležbo pri investiciji, kajti skromna odkupna cena nikakor ne more odtehtati izgube zemlje. Končno pa je treba tudi prizadeti krajevni in širši narodnosti skupnosti zagoto-

viti nadomestilo za družbeno škodo, ki jo pri tem utrpí.

Prav tako ni mogoče zasegati zemljišč za ljudske gradnje, ne da bi se prej preučile vse možne posledice. Vemo, da so npr. v Trstu številna prazna stanovanja, ker jih lastniki nočejo oddati v najem. Treba je smotno izkoristiti vse obstoječe zgradbe, preden se gradi nova naselja. Popolnoma krivično pa je razlašanje tam, kjer bi naselitev novega prebivalstva spremenila narodnostno podobo krajev.

Tudi z državnimi posegi naj se omogoči razvoj slovenskega gospodarstva v deželi Furlaniji-Juljski krajini, tako kmetijstva kot industrije. Se zlasti je treba poskrbeti za posege v korist prebivalstvu potresnega področja in za gospodarski razvoj krajev, kjer je problem izseljenštva najbolj pereč.

Na samem potresnem področju je treba odpraviti vsako špekulacijo in spremeniti način pomoči prebivalstvu, ki je vse preveč birokratski, da bi lahko v doglednem času Furlanija in Beneška Slovenija zopet zaživel.

Zagotoviti je treba slovenski mladini primerno zaposlitev. Možnosti za to so v okviru ogospodarskega sodelovanja, ki ga predvideva Osinski sporazum. Slovenski mladini bi bilo treba zagotoviti tudi možnost zaposlitve v državnih in poldržavnih podjetjih, kjer so danes Slovenci, predvsem zaradi še ne preživelih nacionalističnih predsodkov, zapostavljeni.

Nekdo je poveznil taktirko in sramotilni zbor je utihnil... Marsikomu se zdi nenavadno, da so mesec pred volitvami nenadoma prenehala izhajati »pisma« bralcev v obeh italijanskih dnevnikih v deželi, ki sta blizu demokristjanom, v tržaškem »Il Piccolo« in videmskem »Messaggero Veneto«. Protislovensko razpoloženje »bralcev« je nenadoma zmanjkalo? Ali pa sta uredništvi omenjenih dnevnikov postali tako nedemokratični, da (protislovenskih) dopisov svojih bralcev ne prinašata več?

Zadeva se nam nekoliko razjasni, če se spomnimo, da se je protislovenska gonja s »pismi« začela lansko leto novembra v glasilu Liste za Trst (LpT) »Voce Libera«. To je prvo začelo protislovensko gonjo, ki se ni omejila samo na zakonski predlog o globalni slovenski zaščiti senatorke Gherbez, ampak je kmalu krenilo po preiskušanih tirih o vsiljeni dvojezičnosti; pogreta jed, še iz časov županovanja Bartolija v Trstu, ki je takoj vzbudila tek in medsebojno tekmovanje nacionalističnih krogov, kdo bo bolj žolčno izpadel proti Slovincem.

Oba dnevnika sta tej gonji s »pismi« bralcev pritegnila, zato da bi si demokristjani, katerim sta blizu, od LpT spet pridobila nekaj glasov, ki jim jih je bila prej odvzela. Socialisti so skrčili svoje zahteve za priznanje pravic Slovincem: so le za dva slovenska šolska okraja, enega za Trst, enega za Gorico; nič pa za pokrajino Videm, kjer zdaj ni slovenskih šol, a bi jih bilo po zakonu o globalni zaščiti vsaj delno mogoče ustanoviti. Tudi socialisti bi si namreč radi pridobili nazaj glasove, ki jim jih je odnesla LpT. Ne pozabimo namreč, da je bil Gianni Giuricin prej socialist in tržaški podžupan in da je s pristopom k LpT odtegnil socialistom velik, če ne odločilen del glasov.

Komunisti niti niso bili naravnost prizadeti s protislovensko gonjo, da bi morali znova spreminjati svoja stališča do Slovencev, saj so bili že od vsega začetka proti slovenskemu šolskemu okraju. Negotova pot zakonskega predloga senatorke Gherbez pa bo znova za nekaj let pritegovala del naivnih slovenskih glasov, češ podprite nas, podprite njo, če hočete doseči globalno zaščito. Ta igra pa traja z različnimi maskami že vsa povojna leta in ji ni videti konca.

Največji udarec pa je pri tem zadel LpT. Njeno glasilo »Voce Libera«, ki je tudi špekuliralo na nacionalistična čustva, zlasti istranskih krogov, si ni moglo predstavljati, da lahko tudi slovenska stran prizadene njene koristi. Po nekaj mesecih neobzdrane protislovenske gonje s »pismi« se je hotela LpT pridružiti skupnosti avtonomističnih gibanj za evropske volitve pod znakom Union Valdôtaine. Toda Slovenska skupnost (SSK), ki se ji je pridružilo tudi Furlansko gibanje (MF), je proti prisotnosti LpT nastopila z ultimatom, ali SSK ali LpT, obe skupaj ne moreta. In LpT je morala zaradi svojih nacionalističnih stališč izpasti. Seveda v veliko veselje demokristjanov, komunistov, socialistov in drugih, ki si bodo sedaj skušali pridobiti nje glasove. Po izglasovanju proračuna na tržaški občini, po katerem je LpT ostala na čelu občinske uprave, je to najhujši udarec za to listo, saj ga niti v sanjah ni pričakovala.

Kakšno pa je ozadje igre, v katero je LpT tako nesrečno padla? Vse kaže, da je veliki inkvizitor oz. režiser te predstave Krščanska demokracija in njeni strategji. »Voce Libera« prinaša namreč 17. maja odprto pismo tržaškemu občinskemu sve-

tovalcu SSK Alešu Lokarju, bralke Letizie Pizzarelli. Ta bralka pravi med drugim: Res je, da je »Voce Libera« dala gostoljubje tudi protislovenskim pismom, toda mislim, da vsak list, ki nekaj da nase, mora objaviti in sprejeti vsa mnenja, dobra in hudobna. To je dejstvo resnične demokracije. Ni ves tržaški tisk demokratičen. Mislim, da so mnoga od omenjenih protislovenskih stališč prišla od zunaj...

Bralka in z njo »Voce Libera« bi se seveda morali zavedati, da je demokracija odgovornejši pojem kot si ga predstavljata: širiti potvorbe in laži ni demokratično. Tudi če gre samo za »mnenja«, toliko manj, če ta lahko ustvarjajo nasprotja. Toliko manj, če protislovenska »pisma« prihajajo od zunaj in so lahko, naravnost povedano, podtaknjena.

Na vsak način, LpT je nehote odgrnila svoje zakulisje, obenem z njo pa tudi druge italijanske stranke, v prvi vrsti seveda Krščanska demokracija, ki je s »pismi« v dnevnikih, s katerima gospodarji, razgalila svoja nacionalistična čustva. Po vsem tem je težko verjeti v njena krščanska načela, v poosimskega duha in pripravljenost na sožitje narodnih skupnosti, ki živijo v obmejnem prostoru.

Kaj hočemo

V svojem programu za evropske volitve Slovenska skupnost posebej poudarja:

»Evropski parlament ne bo imel izredno veliko pristojnosti, saj se bodo dogovori sklepali na ravni državnih vlad. Vendar pa je treba začeti na evropski ravni proučevati vprašanja manjšin, ki štejejo v devetih državah 55 milijonov ljudi, ki pa skorajda ne bodo imeli zastopnikov v evropskem parlamentu.«

Za uresničitev globalne zaščite pa program pravi med drugim:

»Vsej slovenski zamejski kulturni dejavnosti je treba omogočiti obstoj in razvoj, predvsem z ustreznimi finančnimi sredstvi.«

V okviru šolske reforme je treba ustanoviti samostojni šolski okraj za slovenske šole. Treba je ustanoviti slovenske šole v tistih občinah videmske pokrajine, kjer živijo Slovenci. Poleg tega je treba v okviru reforme višje srednje šole v Italiji predvideti vse smeri za slovenske šole, z izrecnim poudarkom za strokovno in poklicno usposabljanje, ki je med zamejskimi Slovenci še izredno pomanjkljivo... Končno pa je treba pospešiti postopek za priznanje diplom zamejskim Slovincem, ki so doštudirali v Jugoslaviji.

Reforma italijanske radiotelevizije ne more mimo potreb slovenske manjšine v Italiji. Treba je zagotoviti avtonomijo slovenski radijski postaji, ki ne sme biti več časovno okrnjena v primerjavi z italijanskimi oddajami, obenem pa je treba pospešiti postopek za ustanovitev slovenske televizije...

Preklicati je treba fašistične zakone, ki spreminjajo imena slovenskih krajev in ki preprečujejo uporabo slovenskega jezika v stikih z javnostjo. Prav tako je treba vnesti ustrezne popravke v zakonika o civilnem in kazenskem postopku, da bodo člani slovenske narodne skupnosti lahko na sodišču govorili v materinem jeziku.

Z zakonom je treba predvideti kazni za tiste, ki žalijo in napadajo naš jezik, našo slovensko kulturo in naše tradicije.«

Volivna dejavnost in shodi SSK

Slovenska skupnost je v polnem teku svoje volivne kampanje za parlamentarne oziroma evropske volitve. Shode ima po vseh predelih naše dežele, predvsem pa po slovenskih občinah in krajih.

Po uspehli srečanjih manjšin v Nabrežini, Doberdobi in Gorici je imela že celo vrsto shodov in zborovanj. Naj omenimo najprej aktivno prisotnost na predstavniški skupni manjšinske liste Furlanskega gibanja, Slovenske skupnosti in Ladincev na zborovanju v dvoranji Ajace v Vidmu, ki je bilo v sredo 23. maja. Tu je v imenu SSK spregovorila kandidatinja za poslansko zbornico Marija Ferletič, prisotni pa so bili tudi ostali kandidati SSK. Več-

je skupno zborovanje SSK in Furlanskega gibanja je bilo tudi v Čedadu, na katerem je tudi spregovorila Ferletičeva. Podoben shod je bil še v Klodiču v Beneški Sloveniji. Večji shod je bil tudi v Tržiču.

SSK je nato priredila celo vrsto volivnih shodov po slovenskih občinah Goriške in Tržaške, kjer so govorili v glavnem vsi kandidati Slovenske skupnosti za parlamentarne in evropske volitve in predstavniki stranke. Na Goriškem so predvsem nastopili Marija Ferletič, Andrej Bratuž, Damjan Paulin, Marjan Terpin in Bojan Brežigar. Na Tržaškem pa Drago Stoka, Zorko Harej, Rafko Dolhar, Antek Terčon in drugi.

Glas za manjšine je slovenski glas!

PREMIKI V GORIŠKI CERKVI

Ustvarjalno sožitje v enakovrednosti in enakopravnosti

4. Sožitje slovenske in italijanske skupnosti v goriški Cerkv: škofov odlok. Odlok goriškega škofa 15. novembra 1978 »Pastoralna področja, župnije, središča medžupniške skupnosti« v poglavju »Področja in mešane župnije« pravi:

1. Slovensko pastoralno področje, ki je jezikovno mešano, bo našlo primerne oblike notranje ureditve po svojih posebnih potrebah. Glavne so: a) dušno pastirstvo vsake jezikovne skupnosti; b) priložnosti srečanja, sodelovanja in soočenja obeh skupnosti; c) priložnosti skupnega dušnega pastirstva.

2. Na enak način se bo ravnalo v posameznih jezikovno mešanih župnijah. V ta namen bo treba določiti: a) katere so jezikovno mešane župnije; b) na kateri pravni podlagi bo vzpostavljeno pastoralno delovanje za vsako narodnost; c) da bo pripadnost osebni župniji izvirala iz svobodne izbire vernikov.

3. Izvajanje zgoraj omenjenega je poverjeno predsednikom dotičnih pastoralnih področij v sporazumu s škofom.

Odlok nalaga dolžnost samo slovenskemu področju, da uredi dušno pastirstvo za Italijane na svojem ozemlju. Moral bi vezati vsa narodno mešana področja in to predvsem goriško, krmnsko, gradiščansko, tržiško ter slovensko: povsod bi morali najti »primerne oblike notranje ureditve« in primerno sodelovanje med oboima narodnostima skupinama.

5. Križev pot slovenske manjšine v Italiji: v državi in v Cerkv. Samo nekaj citatov iz italijanskih listov 8. aprila 1979:

Il Giorno: »Slovinci so manjšina, morda malo več kakor sto tisoč v tržaški, goriški in deloma v videmski pokrajini. Sklenili so, da bodo odprli "vprašanje" njihovega uradnega priznanja kot skupnost neitalijanskega jezika, ker ne sprejemajo več, da bi jih smatrali za "vsiljivce"«

La Stampa: »V duhu italijansko-jugoslovenskega Osimskega sporazuma Slovenci v Italiji hočejo sodelovati, dobrinosti svoj delež k prijateljskemu odnosu obeh držav... Že leta čakajo, da bi stopili iz svoje osamljenosti, da bi lahko govorili v svojem jeziku...«

L'Unità: »Slovinci Trsta, Gorice in Videmskega so odločeni, da bodo dvignili svoj glas. Zahtevajo preprosto stvar: po 31 letih ustave, po 23 letih Londonskega memoranduma, po treh letih Osimskega sporazuma zahtevajo globalno zaščito svojih pravic.«

Tak je zelo na kratko, ker je itak preveč poznan, dolgi križev pot za priznanje naših najosnovnejših pravic v italijanski državi. Skoro enako ali pa nič manj ni težaven križev pot za priznanje naših najosnovnejših pravic v Cerkv in v Italiji. Povzamem samo nekaj odstavkov iz knjižice »Duh zlatega očenaša«, ki jo je spisal beneški duhovnik kanonik Valentin Birtig in so jo franciškani letos februarja izdali v Ljubljani v zbirki »Naše tromostovje«:

»Resnici na ljubo, žal, moramo priznati, da je šla tudi videmska kurija po poti civilnih oblasti, da se je poslužila sistema asimilacije Slovencev. Tudi ona je kriva genocida nad slovensko manjšino v Beneški Sloveniji. Če pogledamo to izumiranje naših ljudi, moramo reči, da roke nekaterih videmskih škofov pri tem niso čiste... Videmska kurija je v slovenske kraje pošiljala in še pošilja furlanske duhovnike, ki ne poznajo slovensčine in se tudi niso nikoli potrudili, da bi znali jezik svojih vernikov. Prišli so kakor drugi civilni uradniki, iz cerkve so odstranili slovensko pesem in slovenske molitve in namesto teh vpeljali latinske in italijanske. Pridigajo italijansko in tudi naše beneške otroke učijo katekizem v tujem jeziku. Naše ljudstvo je bilo oropano svojih duhovnih pravic...«

Žalostno „Znamenje“

Ko smo prvič zavrnil v »Znamenju« primerjavo izjave italijanskih škofov s križarsko vojno, nam je v naslednji izdaji istega odgovoril njegov glavni urednik Rafko Vodeb z besedilom, ki je nosilo naslov »Sprenevedanje in klevetanje«. Seveda smo njegove ugovore z naše strani znova zavrnil.

Rafko Vodeb se je v svojem odgovoru skliceval na francoske škofo, češ da ti niso bili dali podobne izjave. Toda ko so sledile čez kako leto francoske državne volitve, so prav francoski škofje izjavili isto kot italijanski.

S tem seveda takrat »Znamenju« oz. nje-

leta 1933 so bile prepovedane molitve, pesmi in pridige v slovenskem jeziku. Pobirali so slovenske katekizme in jih sežigali, duhovnike so klicali na kvesturo in jim grozili... Najhuje nam je bilo, ker nismo imeli nikjer zaščite, niti pri svojem škofu. Prihod furlanskih duhovnikov v Beneško Slovenijo je pomenil umor za slovensko liturgijo... Novi ikonoklasti slovenskega obraza, slovenskih običajev, so se povezali s politiko in so po slovenskih cerkvah začeli dialog z Bogom v italijanskem in latinskem jeziku. Pri tem so jih podpirale civilne in cerkvene oblasti. Civilna in cerkvena oblast je zelo vplivala na asimilacijo... Furlanskemu duhovniku vest nič ne očita, da se ni naučil jezika svojih vernikov. Vest so mu pomirili voditelji kurije, ki so ga poslali v slovenske kraje in so mu rekli, da ni treba poznati slovensčine, ker so ljudje že toliko časa pod Italijo in bi že morali znati italijanščino... Zalostno je odkrivati zablode cerkvenih ljudi, toda pred resnico ni mogoče molčati.«

K temu moram dodati, da je v tržaški in še posebej v goriški škofiji stanje slovenskih vernikov mnogo boljše, nismo pa še prišli do tega, da bi se čutili »domače« v krajevnih Cerkvah.

6. Naše prizadevanje: enakovrednost in enakopravnost v Cerkv. Mnogi Slovenci v Italiji očitamo — tudi upravičeno — oblastem in civilnim ustanovam in organizacijam v matični domovini, da se ne zavzemajo dovolj za nas, da v odnosih z Italijo dajejo prednost gospodarskim in drugim vprašanjem in zamolčujejo naša manjšinska.

Tudi mnogi slovenski verniki v Italiji očitamo — tudi upravičeno — slovenskim škofom in slovenskim cerkvenim ustanovam in organizacijam v matični Cerkv, da se ne zavzemajo dovolj za nas. Seveda nujna je skrb za vesoljno Cerkev, za misijone, za nevernike po svetu, ampak najprej bi morali čutili dolžnost do nas, ker ljubezen do samega sebe je merilo in podlaga ljubezni do bližnjega in mi smo del njih samih.

Ne bilo bi to nobeno vmešavanje v notranje zadeve druge Cerkve in bi se pri tem ne smeli bati morebitnih posledic in očitanj s strani rimskih kongregacij ali vatikanskega tajništva, še manj pa — posebno sedaj — papeža samega.

Kaj pa mi goriški, tržaški in videmski verniki? Zavedati bi se morali, da v vseh treh škofijah tvorimo eno samo slovensko Cerkev. Če se na civilnem polju skupno prizadevamo za enoten šolski okraj, za globalno zaščito Slovencev v vseh treh pokrajinah, bi se toliko bolj slovenski verniki-laiki in duhovniki morali skupno potegovati za globalno zaščito vseh slovenskih vernikov v Italiji: v goriški, tržaški in videmski škofiji.

Po 31 letih ustave italijanske države, ki je uzakonila naše pravice, še vedno čakamo na njeno izpolnitev. Cerkvna ustava »Evangelij« je pa stara dva tisoč let. Prizadevati bi se morali vsi, da se končno uresniči tudi za našo slovensko manjšino v Italiji. Ne smemo samo čakati na pomoč od svojega matičnega naroda in od svoje matične Cerkve.

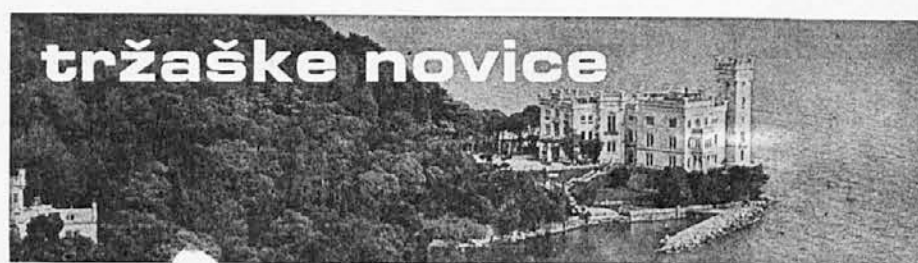
Končni cilj našega prizadevanja je ustvarjalno sožitje v enakovrednosti in enakopravnosti obeh narodnih skupnosti v tukajšnji Kristusovi Cerkv, da se uresniči tudi giede nas, kar je apostol Pavel pisal Efežanom: »(V Kristusovi Cerkv) boste gostje ali tujci, marveč domačini božji. Trudite se, da ohranite edinost duha z vezjo mira, da bomo ostali v resnici in v ljubezni rasli k njemu, ki je glava, Kristus.«

Marjan Komjanc, predsednik-dekan

(Konec)

govemu glavnemu uredniku nismo posebej postregli. Kar nas je tokrat nagnilo, da smo njegovo pisanje znova nekoliko prečesali, je neokusno in žaljivo pisanje o sedanjem papežu Janezu Pavlu II. Članek je ponatisnjen iz italijanske revije »Rocca«, kar naj bi spet navčne slovenske ljudi zavajalo, češ, če si »katoliški« Italijani lahko, potem si pač lahko dovolimo takšno pisanje tudi mi.

Članek je oduren poskus vtikanja v zasebno življenje sedanjega papeža, prav v stilu nekdanjega liberalnega tabora. Članek je napisala Adriana Zarrì, ki jo »Znamenje« na drugem mestu predstavlja kot najpomembnejšo italijansko teologinjo in prinaša odlomke iz njenih spisov. Toda v omenjenem članku je kaj malo teološkega, zato pa več bulvarskega in pocestnega.

Doživetje na Vejni

V nedeljo 27. maja so imeli na Vejni obletnico posvetitve tamkajšnjega svetišča Matere in Kraljice. Spodbudno in hvalevredno je, da je bila za to obletnico organizirana tudi slovenska pobožnost, ki je ob podobnih priložnostih že dalj časa manjkala.

Slovenska pobožnost se je začela popoldne, pred italijansko večerno ob številni udeležbi ne samo žena, pač pa tudi mož in mladih družin. Razveseljiv pogled na tako množico v ogromnem svetišču, ki je, žal, zgrajeno kot betonski bunker.

Toda slovenske pete litanije in živi odpevi iz tolikih grl so ogreli tudi pustil beton, še bolj pa navzoča slovenska srca in tudi več italijanskih, ki so po naključju zašla med to zanje nenavadno družbo.

Po litanijah je po slovensko maševal tržaški škof Bellomi. Njegova mehka beseda je vse ganila, saj se zdi, da po tolikih letih le prihaja tisto, kar bi moralo biti v tržaški Cerkv že davno uresničeno: sožitje in krščanska ljubezen med pripadniki obeh narodov, ki v Trstu že od zmeraj živita.

Škof Bellomi s svojim ljubeznivim, toda odločnim nastopom, kljub nasprotovanjem od vseh strani, na stečaj odpira tržaški Cerkv vrata in okna novemu, pristnejšemu krščanskemu duhu razumevanja in sprave. Zato pa njegov trud in veliki napori ne ostanejo brez odmeva med slovenskim občestvom, pa tudi tistim delom italijanskega, ki noče zatajiti čuta za krščansko in človeško pravičnost.

V nedeljo 3. junija ob 17. uri bo v Marijinem domu pri Sv. Ivanu v Trstu

VESEL SKAVTSKI POPOLDAN

s krstnim nastopom novoustanovljenega skavtskega ansambla in bogatim srečolovom.

Po tolikih letih! Zdi se, da je ta novi Trst v širjenju novega pristnejšega krščanskega duha prehitel tudi Gorico in Videm, dasi je npr. prav Gorica po burnih časih povojnega nacionalizma začela kot prva utirati nova pota razumevanja in sožitja, a je obstala sredi poti, obenem z Vidmom. Odgovorni se pač nočejo preveč »izpostaviti« in odtujiti nacionalističnim krogom.

Prav zato je bilo na Vejni toliko bolj doživeto iskreno vzdušje, ki je pričalo o novi zarji krščanstva v Trstu. V eno samo harmonijo se je zlivalo petje ljudstva, ubranih Marijinih pesmi zbora na koru ter molitev ljudstva in duhovnikov s škofom na čelu, ki je tudi pritegnil našemu petju.

Škoda le, da ima svetišče, zgrajeno na popolnoma slovenskih tleh, zgolj italijanske napise (razen oltarja sv. Cirila in Metoda). In kadar ne donijo v njem pesmi in molitve, ostaja le skorajda le mogočen bunker z lepim razgledom na morje in Trst. Zalosten ostanek nacionalizma, ki si je hotel prilastiti tudi tako vzvišeno dejanje kot je češčenje božje Matere. Na srečo pa je pokoncilski duh zlasti po prihodu novega škofa zajel tudi to svetišče. Vršilo naj bi svoje ekumensko poslanstvo ob meji ter pospejevalo sožitje in strpnost med oboima narodnostima v škofiji. - if

Rojan

V Marijinem domu v Rojanu so v nedeljo 27. maja proslavili »Družinski dan« otroški vrtec, osnovna šola »Bazoviški junaki« in nižja srednja šola »Fran Erjavce«. Vsaka šola je prispevala svoj del programa. Otroci vrta so rajali, osnovna šola se je postavila z igrico o bonbonih,

Naslov »Miselnost vzhodnega škofa«, začnja pa se takole:

Škoda. Kako bi nam ugajal papež, ki bi imel v mladosti kakšno simpatijo, kakor vsi normalni ljudje. Pa ne: v Vatikanu so odločno zanikali. Nobene mladostne ljubezni. Seveda pa ostane vprašanje, če je bilo tisto zanikanje utemeljeno. Morda je papež Wojtyła imel kakšno mladostno simpatijo, toda njegovim sodelavcem to ne gre v račun in so ga prepričali, da je bolje tako »sramoto« zanikati. V Vatikanu vlada čudna miselnost. Najbolj pozitivne in prijazne stvari imajo za neprimerne in jih zanikajo, pogosto pred očitnim dejstvom. Kot na primer pluralizem...

Člankarica potem opleta s celibatom, s splanom (papež naj se umakne iz italijanske politike) in sklepa: Papež Wojtyła bo

z branjem odlomkov iz brošure petega razreda in z ubranim petjem; srednja šola je uspešno prikazala prizor z lutkami in šolski glasbeni ansambel je odigral več lepih glasbenih del.

Ker je bil Družinski dan ravno na nedeljo, ko v Rojanu praznujemo obletnico odprtja Marijinega doma, je bilo v soboto 26. maja tekmovalje »ex tempore«, ki se ga je udeležilo 60 otrok. Zelo resno so delali in bili v nedeljo na prireditvi deležni pohvale in nagrad. »Ex tempore« se je vključeval v Leto otroka. Mlajši so risali svoje najljubše igrače, večji pa so upodobili svoj najlepši doživljaj. Risbe so pokazale, da so doživeli marsikaj.

Hvaležni smo otroškemu vrtcu in oboima šolama za sodelovanje pri Družinskem dnevu. Tako je prireditev pokazala, kako iz malega raste veliko. Hvala vsem, ki so se trudili s pripravo. - Stanko Zorko

Skavtske vesti

Po jurjevanju srednje veje tržaških skavtov in skavtinj ter starejših članov, o čemer smo poročali, so imeli tudi najmlajši — volčiči in veverice — svoj praznik. 20. maja so se zbrali pri Trebčah, kjer so imeli srečanje z igrami in zabavnimi točkami, dopoldne pa jim je maševal g. Tone Bedenčič. Takrat so se zvrstile tudi obljube novih volčičev in veveric. 18 volčičev in 10 veveric sta sprejela v skavtsko bratstvo starešina prof. Ivan Theuerschuh in načelnica tržaških skavtinj Ivica Svab. Priložnostni govor nad sto prisotnim mladim članom je imel Marjan Kravos.

Tako je zdaj glavna pozornost tržaških skavtov in skavtinj obrnjena na bližnji 2. slovenski zamejski jamboree, ki bo od 25. julija do 5. avgusta pri Logu pod Mangartom. Na tem skupnem taboru tržaških, goriških in koroških skavtov in skavtinj bodo na skavtski način proslavili tri pomembne obletnice: 20-letnico ustanovitve Slovenskih tržaških skavtinj, 15-letnico ustanovitve Slovenskih goriških skavtov in 20-letnico ustanovitve Slovenskih koroških skavtov. Tržaški skavti in skavtinje bodo taborili v dolini Koritnice od 23. julija do 7. avgusta.

Na temu bližnjega jamboreeja bo uglasna tudi zadnja, osma številka mesečnika Jambor, ki je v pripravi. Šesta številka, ki je bila posvečena 20-letnici tržaških skavtinj, je pritegnila pozornost tako članov kot javnosti, tako da je bilo mogoče prebrati več pohvalnih poročil v tisku. Majska številka pa med drugim informira, da je skavtska organizacija poslala na potresno področje v Črno goro rulotko za kako prizadeto družino. Gre za prikolico, ki so jo skavti in skavtinje s pomočjo darovalcev priskrbeli za Benečijo. Tam je ta skromna, a konkretna pomoč opravila svojo nalogo.

PRAZNOVANJE

mednarodnega Leta otroka

v domu Leopolda Mandiča pri Domju bo v nedeljo 3. junija ob 18. uri.

Spored: Mladinska maša s petjem; koncert otroških pesmi; razstava otroških slik in risb na temo mednarodnega Leta otroka. Gostuje otroški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkolj. Vabljeni mladina in odrasli!

Kdaj je Čehovin postal »Cecovini«

V listu »Ponterosso-Rusi most« je objavljen ponatis odloka, s katerim je oče sedanjega tržaškega župana dobil poitalijančen priimek. In sicer na svojo lastno prošnjo v času fašizma. Omenjeni odlok se v svojem bistvenem delu glasi:

Prefekt pokrajine Trst. V skladu z ministrskim odlokom z dne 5. avgusta 1926

V dvorani Marijinega doma v Rojanu, ul. Cordaroli 29 priredi srednja šola »Fran Erjavce«

ZAKLJUČNO ŠOLSKO PRIREDITEV

Na sporedu je igra v štirih dejanjih, ki jo je za oder priredila prof. Lučka Susič

»ERAZEM IN POTEPUH«

Nastopita tudi šolski pevski zbor in glasbeni ansambel. Začetek ob 17.30 v nedeljo 3. junija.

in kraljevim odlokom od 7. aprila 1927, št. 494 odloča: Priimek gospoda Giovannija Čehovin se spremeni v »Cecovini«. Enaka sprememba zadeva tudi družinske člane prosilca, ki so navedeni v prošnji, to so: 1. Angela Čehovin, oče Vincenzo, rojena Rigotti 6. septembra 1882, žena prosilca; 2. Stelio, oče Giovanni, rojen 21. decembra 1912, sin; 3. Manlio, oče Giovanni, rojen 29. januarja 1914, sin. Pričujoči odlok bodo pristojne občinske oblasti izročile prosilcu na način, kot je predviden po čl. 6 omenjenega ministrskega odloka ter bo dobil polnomočje v smislu veljavni pravil št. 4 in 5 istega odloka. Trst, dne 15. marca 1928, leto VI. Prefekt: Fornaciari.

Z GORIŠKEGA

Števerjan

Deželni prispevek. Deželni odbor je pretekli teden odobril naši občini prispevek 300 milijonov lir za dograditev osnovne šole s celodnevni poukom. S to vsoto bodo dela dokončana in tako omogočen pouk v novem šolskem centru. To bo največje javno delo, ki ga je naša uprava po vojni izvedla. Pri tej podpori ima izključno zaslugo SSK in njen deželni svetovalec dr. Drago Štoka, ki se je za stvar odločno zavzel. Števerjanci mu s tega mesta izrazimo najlepšo zahvalo.

Obisk deželnega odbornika. Naša šola s celodnevni poukom zanima od blizu tudi deželno upravo. Pred dnevi je namreč našo šolo obiskal deželni odbornik za šolstvo inž. Carpenedo. Spremljal ga je odbornik za prevoze Cocianni.

Na šoli sta ga sprejela župan Klanjšček ter podžupan Terpin. Učiteljice so pripravile naše otroke, da so gostom recitirali in zapeli nekaj pesmi in to v slovenščini, italijanščini in nemščini. Odbornik je obiskal tudi novo šolo, ki je v gradnji, ter se dalj časa zadržal v pogovoru z upravitelji o šolski problematiki.

Ker obiskujejo naši otroci obvezno srednjo šolo »Ivan Trinko« v Gorici, sta števerjanska upravitelja opozorila odbornika Carpeneda tudi na potrebe te šole, zlasti ker goriška občina nima za to preveč posluha. Odbornik je te zahteve vzel na znanje.

Štmaver

V nedeljo 27. maja sta stopila pred poročni oltar naša mlada Gabrijel Figelj in Valentina Feri. Med mašo je prepeval mladinski zbor ob spremljavi domačega instrumentalnega ansambla. Svatovske družine pa je bilo za prepolino cerkev. Veselimo se z obema uglednima družinama, novoporočencema pa želimo prav srečen zakonski »jarem«.

»Števerjanski vestnik«

To pot je glasilo SKPD »F.B. Sedej« izšlo na več straneh kot običajno. Temu se ne smemo čuditi, saj obsega samo poročilo o gostovanju ansambla Lojzeta Hledeta 13 strani. Tudi drugi s te uspešne turneje ne manjka. Drugi sestavki pa so: seja števerjanske sekcije SSK, ki je bila 17. maja; postavitve mlaja; novi grobovi; prvo sv. obhajilo; pismo dekana-predsednika slov. področja Marjana Komjanca župnijskemu pastoralnemu svetu Števerjan; pismo pripravljalnega odbora za novo telednevno v Gorici in ponatis članka iz revije »Dan«, v katerem domačin Danilo Štekar na zanimiv način prikaže svoj poklic.

sebnem življenju, le svojega ne razgalijo pred javnostjo? In če se tega držijo, naj še papeža Wojtyła pustijo pred slovensko javnostjo v miru.

V isti številki »Znamenja« je uvodnik posvečen spominu pokojnega Edvarda Kardelja, utemeljitelja teorije jugoslovanskega samoupravljanja. Kardelj ni bil veren človek, kar sicer ne pomeni, da se ga v »Znamenju« ne bi smeli spomniti. Toda ob tem uvodnem resnem članku izpade za celo številko revije bulvarsko smešnje papeža toliko bolj burkasto in neokusno. Revija je očitno izgubila še zadnjo sled občutka za etiko in estetiko. Sodimo, da bo učinek njenega pisanja prav nasproten kot pa si ga med slovensko javnostjo želi.

Podelitev papeškega odlikovanja

Naša pesnica Ljubka Sorli in pisateljica Zora Piščanc sta prejeli od goriškega nadškofa Cocolina pismo sledeče vsebine:

Z velikim zadovoljstvom Vam sporočamo, da Vas je sv. oče zaradi zaslug, ki ste si jih pridobila za goriško Cerkev, sklenil odlikovati z redom »Pro Ecclesia et Pontifice«. V čast si štejem, da Vam bom to odlikovanje podelil v nedeljo 10. junija ob 17. uri v okviru posebne svečanosti v Katoliškem domu.

Na to svečanost podelitve odlikovanj že sedaj opozarjamo, več pa bomo o tem spregovorili v prihodnji številki našega lista.

Odprije razstave poljske ljudske umetnosti

V torek 29. maja je v prostorih goriškega Avditorija, ul. Roma, bila odprta razstava poljske ljudske umetnosti. Razstavljene so podobe na steklu, nekaj ikon ter večje število kipov nabožne in svetne vsebine.

Razstavo je v imenu organizatorjev (Centro Studium, knjigarna San Paolo in Ljudski radio) odprl Toplicar. Za njim je priložnostne besede povedal goriški župan De Simone, nakar je spregovoril še generalni vikar msgr. Tunj. Vsi so poudarili pomen sličnih kulturnih dogodkov, ki pomenijo medsebojno spoznavanje ljudstev, njihove kulture, duhovnosti in s tem tudi lastno bogatenje; zlasti ker je iz te kulture in duhovnosti izšel tudi sedanji papež Wojtyła.

Koncert akad. zbora T. Tomšič

Zadnjo soboto je v goriškem Avditoriju nastopil akademski pevski zbor Tone Tomšič iz Ljubljane. Koncert je priredila SPZ v Gorici. Zbor je vodil dirigent J. Fuerst. Program je obsegal dela polifonskih avtorjev (Gallus, Lassus), nato slovenske narodne in umetne pesmi ter nekaj zborov iz svetovne literature (Brahms, Ravel). Med slovenskimi naj posebej omenimo skladbe J. Ježa z modernimi težnjami. APZ je izvedel tudi dve znani Mokranjčevi skladbi. V drugem delu svojega sporeda je ljubljanski zbor predstavil predvsem slovensko narodno pesem, kjer naj posebej zabeležimo zelo zadete izvedbe Lipe, Rasti rasti rožmarin in drugih. Koncert je zelo uspel, številno občinstvo (čeprav bi ga bilo lahko še več) je pevce toplo nagradilo s ploskanjem. - Bgl

Zaključna gledališna prireditev v Gorici

SSG iz Trsta je v torek 22. maja nastopilo v Verdiju s komedijo Mihaila Bulgakova »Ivan Vasiljevič«. Naj takoj povemo, da Bulgakov v Stalinovem obdobju ni ravno doživljal prijetnih dni. Po poklicu zdravnik — rodil se je leta 1891 v Kijevu — je po zmagi sovjetske revolucije dal slovo medicini in postal zgolj pisatelj. Toda politične oblasti so ga kmalu razglasile za nasprotnika nove socialistične stvarnosti ter ga uvrstile v sumljivo in nevarno skupino pisateljev in umetnikov, ki zgolj trpno sprejemajo novo stvarnost. Od 1936 do smrti 1940 je bil Bulgakov politično popolnoma osamljen in skoro docela pozabljen.

Gledališče je Bulgakova pritegnilo že od začetka. Komedijo »Ivan Vasiljevič« je napisal leta 1935, a je doživela krstno uprizoritev šele 16 let po avtorjevi smrti, leta 1956, ko Stalina ni bilo več. Predstava je vseskozi privlačna, pomešana s smehom in grenkobo obenem. Dogajanje je postavljeno v prva leta po sovjetski revoluciji. Izumitelj Tomafejev zgradi stroj, ki omogoča povratek v zgodovino. Ta stroj povzroči, da se hišni upravitelj Bunša Korecki in tat Miroslavski Zorž (Stojan Colja) znajdetata na dvoru carja Ivana Groznega, car pa v sedanosti v hiši upravitelja Bunše. Zaradi te zmešnjave v času pride do smešnih položajev, v katerih se razkrijejo značilnosti dveh obdobjev: Ivana Groznega in sovjetske revolucije. Hišni upravitelj je tipičen birokrat, ki se je naučil nekaj udarnih gesel in revolucionarnih fraz, v bistvu pa malomešan, car Ivan Grozni pa tiran, ki prav v svoji »veličastnosti« postane smešen. Namig na Stalina je očitien.

Dvojno vlogo Bunše in Ivana Groznega je prepričljivo in premišljeno podal Anton Petje. Tat Stojana Colje je bil zelo posrečen, prav tako lik Spaka Antona Semjonoviča (Adrijan Rustja). Prav dobro je izoblikoval zasanjanega izumitelja Stane Starešinič. Od važnejših vlog omenimo še Silvija Kobala kot švedskega poslanika,

Jožka Lukeša kot patriarha, Alojza Miliča kot carjevega tajnika in Livija Bogatca kot filmskega režiserja. Zenske vloge so imele Stanislava Boninsigna kot izumiteljico žena, Bogdana Bratuž kot carica in Zlata Radošek kot žena hišnega upravitelja. Slednja je svojo vlogo zares sproščeno odigrala.

Lahko rečemo, da je bila komedija »Ivan Vasiljevič« ena boljših predstav SSG. Ves gledališki ansambel je v njej dokazal svojo izrazno in umetniško zmogljivost. Skoda le, da je prišla ta igra na vrsto ob koncu gledališke sezone, ko se predstave že manj obiskane in se v gledalcih opaža neka utrujenost. - ej

Razstava o poljski ljudski umetnosti

»Umetnost je čarobno ogledalo, v katerem vidimo odsev svoje domišljije. V ogledalo se pogledamo, ko hočemo opazovati svojo podobo, v umetnosti pa opazujemo svojo dušo.« Te misli G. B. Shawa jasno izražajo, da je poljska ljudska umetnost pretežno nabožna umetnost, saj je religiozni navdih v poljski tradicionalni in sodobni umetnosti med najpomembnejšimi prijemami za razne plastične rešitve. To dokazujejo avtorji sami (med temi Pazin) in dela pristne ljudske umetnosti.

Razstava o poljski ljudski umetnosti, ki je bila odprta v goriškem Avditoriju 29. maja in bo trajala do 5. junija, je zanimivo pričevanje o narodu, ki globoko doživlja svojo vernost, in o njegovi originalnosti ter ustvarjalnosti. Od srednjega veka dalje, to je obdobja, ko se je poljska ljudska umetnost začela razvijati, je nastajalo veliko ikonskih motivov in vzorcev, simbolov ljudske fantazije, ter zametkov za sodobno plastiko na Poljskem. In tudi danes, čeprav je desakralizacija človeka spremenila mogoče vsebino njegovega duševnega življenja, ni mogla uničiti modelov njegove fantazije.

Umetnost izraža tudi svetovni nazor, ki je pri poljskem narodu izrazilo krščanski. Ni čudno, da je poljska ljudska umetnost globoko povezana z verskim čustvovanjem.

Na razstavi si lahko ogledamo leseno plastiko, slike na steklu in blagu ter umetno obrt z nabožno motiviko. Leseni kipi in podobe svetnikov ne najdejo mesta samo po cerkvah in v pokrajini, ampak tudi po kmečkih domovih.

Današnje zanimanje za nabožno ljudsko umetnost krepi živahnost sodobnega umetniškega ustvarjanja. Križanja, znamenja in sploh plastika so po besedah Tadeusza Seweryna »molitve poljskega ljudstva, posejane po pokrajini, molitve vdolbene v les ali vklesane v kamen.«

Podgora

Podgorska župnija je doživela v nedeljo 27. maja pristrčno slovesnost prvega svetega obhajila, ki ga je prejele devet otrok.

Na predvečer in drugi dan pred mašo je pritrkovanje zvonov pripravilo farane na praznično razpoloženje. Privabilo je toliko ljudi, da je bila cerkev nabitno polna. Za vse so bili nekateri trenutki slovesnosti resnično ganljivi, morda tudi ob misli na lastno prvo sv. obhajilo in ob spominu na svoja nedolžna otroška leta.

Prvoobhajanci so spremljani od staršev s svečami v rokah prišli do cerkvenih vrat, kjer jih je čakal domači župnik s strežniki. V cerkvi jih je nato dušni pastir pozdravil, se zahvalil Bogu za doživeto milost in izrazil svoje veselje nad njihovo srečo.

Po evangeliju je spomnil starše na njih dolžnost in odgovornost za krščansko vzgojo otrok zlasti v treh dobah njihovega življenja: v dobi po svetem krstu, da bi v njih gojili naravno otrokovo nagnjenje do pobožnosti; po prvem svetem obhajilu, da bi jim bili v zglede v življenjem in z besedo; in končno da bi jim pomagali s prejemom svete birme postati žive priče v življenju in v poklicu.

Drugi ganljiv trenutek je bil, ko so otroci s prižganimi svečami v rokah ponovili krstne obljube.

Ob prejemu sv. obhajila je vsaka mati spremila svojega otroka in z njim prejela sv. Rešnje Telo.

Otroke je požrtvovalno pripravila v štirih dolgih mesecih, dvakrat tedensko slovenske in italijanske otroke posebej, gdč. Rozeta Persolja.

Sedaj se župnija pripravlja na drugo veliko slovesnost in božjo milost, na sveto birmo 47 mladih, ki bo v nedeljo 24. junija.

Ob Niagaških slapovih so se znašli (od leve proti desni): dr. Kazimir Humar, predsednik Zveze slovenske katoliške prosvete v Gorici, pisateljica Zora Piščanc, ki ji bo v nedeljo 10. junija skupaj s pesnico Ljubko Sorli v Katol. domu podeljeno papeško odlikovanje »Pro Ecclesia et Pontifice«, univ. prof. dr. Karel Bonutti iz Clevelanda ter predsednik SKPD »M. Fileja v Gorici Viktor Prašnik. Prof. Bonutti je goriški rojak, rojen v Bukovici, poročen s Hermino Rijavec, oče 6 otrok. Ko je stekla akcija za gradnjo Katol. doma v Gorici, je bil eden najbolj vnetih organizatorjev denarne pomoči med rojaki v ZDA. Zelo si je tudi prizadeval, da je prišlo do zadnjega gostovanja Goričanov v Clevelandu ter bil ves čas bivanja goriškim gostom na uslugo

V nedeljo 3. junija ob 17. uri bo v Katoliškem domu v Gorici

MLADINSKA AKADEMIJA

Nastopili bodo: zbor »Kekec« s pesmimi, veverice z otroško igrico, skavti in skavtinje z recitalom, diapozitivi in živo sliko. Vstop prost. - Vabimo posebno starše in prijatelje mladine!

Šport

Nogometno srečanje Olympia - Navijači

Tudi letos je prišlo na igrišču ob Katoliškem domu do tradicionalnega srečanja med atletski odbojarske ekipe Olympie in navijači. Vzdušje je bilo zelo bojevitost, saj so to vrstna srečanja vedno negotova v rezultatu in tako je prevladovala zdaj ena zdaj druga ekipa. Resnici na ljubo naj povemo, da je v dosedanjih srečanjih večkrat zmagala ekipa Olympie, zato so se letos navijači temeljito pripravili.

Tekma sama pa se je končala z zmago Olympie s 3:2. Navijači so seveda ostali razočarani, saj so v svojih vrstah imeli več izkušenih nogometašev. Moramo reči, da je Olympie v tej tekmi igrala dobro le v prvem polčasu, ko je s še svežimi močmi takoj prešla v vodstvo z 2:0. Takrat pa se je začel pritisk navijačev, ki so celo tekmo dobesedno oblegali vrata Olympie in tudi enkrat zatresli mrežo nasprotnikov. Toda ko je bil pritisk najhujši, je Olympie v protinapadu povedla na 3:1. Silovit napor navijačev je obrodil še en zadetek in ostalo je pri rezultatu 3:2 za Olympio.

Na splošno je tekma pokazala izredno praktičnost igralcev Olympie, ki so izkoristili vsako priložnost v napadu, medtem ko so navijači, tehnično nedvomno boljši, pokazala raztrganost prav v napadu.

Po tekmi sta se obe ekipi srečali ob kozarcu in »paštašuti« pri Tildi na Oslavju ter sklenili, da bosta v kratkem odigrali povratno srečanje.

OBVESTILA

Seja ZSKP bo v ponedeljek 3. junija ob 21. uri. Vabljeni vsi odborniki.

Društvo »Podgora« priredi v farni dvorani v četrtek ob 20.30 kulturni večer. Na sporedu so diapozitivi o gostovanju ansambla Lojzeta Hledeta in igralske družine iz Standreža v Severni Ameriki.

Shod goriške Marijine družbe v nedeljo 10. junija odpade, ker se bo isti dan ob 17. uri g. nadškof Cocolin srečal z goriškimi verniki v Katoliškem domu in bo izročil papeško odlikovanje pesnici Ljubki Sorli in pisateljici Zori Piščanc.

Mesečna maša za edinost bo v ponedeljek 4. junija ob 18.30 v Marijinem domu v Trstu, ul. Risorta 3. Sledi razgovor ob diapozitivih. Vpisujemo za letošnje ekumenske romanje v Rim in Firence.

Počitniška kolonija SLOKAD v Dragi bo imela prvo izmeno deklic od 2. julija naprej. V drugo izmeno pridejo dečki 30. julija. Tisti, ki se še niso javili za počitniško kolonijo, lahko to še storijo na šolah, ozi-

roma pri asistentki bolničarki. Za pojašnila se lahko obrnete na vodstvo Slokada, tel. 226117, po možnosti v večernih urah.

V gorsko sveetišče Madonna della Corona nad Verono bodo v sredo 6. junija pomali mladi pevci iz Sv. Križa, Škednja in Bazovice. V popoldanskih urah se bodo zabavali ob Gardskem jezeru v Gardaland. 7. junija se poda na izlet v Gonars, Krmin in Števerjan otroški zbor »Slovenski šopek« iz Mačkolj. Tudi njim voščimo mnogo veselja.

DAROVI

Za katoliški tisk: Antonič, Devin 5.000; Izidor Polenčič, Krmin 10.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Kogoj Milica in Vlado v spomin Lisette Gaier Canali 10.000; snaha Ana in vnuk Peter namesto cvetja na grob Rafaeli Pavšič 30.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: namesto cvetja na grob Stefanije Ciglič družina Maraž 10.000 lir.

Za Alojzijevešče: A. P. v spomin brata duhovnika 10.000; namesto cvetja na grob Justine Tomšič N. N., Gorica 20.000 lir.

Za stolniški zbor, Gorica: Franc Terpin 50.000 lir.

Za Slovensko skupnost: N. N. iz Sovodenj 6.000; Marija Devetak 10.000 lir.

N. N. z Vrha: za Alojzijevešče in za lačne po svetu po 10.000 lir.

Za cerkev v Bazovici: Zofija Križmančič v spomin pok. Edvarda Bana 3.000; Marija Grgič Toževa 3.000; Marija Ražem Cotova 10.000; Kocijančič-Repini od Sv. Ivana 15.000; Angela Križmančič 10.000; Marija Križmančič Frilnova 10.000; Ana Kralj s Proseka 5.000; šolske sestre 40.000; N. N. 20.000; Lidija Kralj iz Padrič 3.000; Amalija Renčelj 10.000; Marija Grgič Drejkova 10.000; Milena Grion 4.000; Vinko Ozbič 10.000; prvoobhajanci 61.000; ofer ob prvem sv. obhajilu 132.000 lir.

Prvoobhajilca Barbara Renčelj iz Bazovice daruje za Pastirčka in za skupnost Družina Opčine po 10.000 lir.

Za cerkev na Ferlugah: Pavel Frank v spomin pok. žene Stane 10.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: Marija Kompare 10.000; družina Zivic 10.000; Antonija Ščuka 5.000; Marija Kobal v spomin svojih dragih pokojnih 10.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda pri Domju: P. R., Boljunc 100.000; Kristina Guštin, Trst 10.000; Kristina Liuzzi, Trst 5.000; Kogoj, Trst 10.000; Mazzarino, Trst 20.000; Laura Stichelli, Trst v spomin pok. mame 10.000; Mira Bole, Trst v spomin stare mame 10.000; Ivanka Knez, Barkovlje 10.000; N. N., Domjo 5.000 lir.

V spomin Terezije Bembič: Felicita Posoga za Katol. glas 5.000 lir.

Za Hercegovni v Črni pokoj: M. K., Bazovica 10.000 lir. Skupno se je do sedaj nabralo v isti namen 1.728.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 3. do 9. junija 1979

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Mali koncert. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.05 Mladinski oder: »Indijanček«. 11.35 Nabožna glasba. 12.15 Ljudje pred mikrofonom. 12.30 Poslušajmo spet. 14.30 Glasbeni drobci. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.05 Slike iz planinskega sveta. 9.30 Filološki utrinki. 10.05 »Naša pesem« v Mariboru in »Seghizzi« v Gorici. 11.00 Današnje branje. 11.35 Radi smo jih poslušali. 12.00 Ribe in morje. 13.30 Socialna problematika. 14.10 Kulturna beleznica. 14.20 Glasbeni ping pong. 16.30 Pravljičar: »Miškolin«. 16.50 Odmev iz Portugalske. 17.05 Mi in glasba. 17.40 S pesmijo po svetu. 18.05 Kulturni prostor.

Torek: 8.05 Ženska stran neba. 9.05 Orkestri in zbori. 9.30 Slovenski naravni dragulji. 10.05 Glasba v baroku. 11.00 Podlistek: »Nemeza«. 11.35 Plesi 20. stoletja. 13.15 Vokalna glasba. 14.10 Literarni utrinki. 14.20 Od prvih uspehov do danes. 15.09 Mladi izvajalci. 15.35 Plošče. 16.30 Čudoviti otroški svet. 16.45 Črnske duhovne pesmi. 17.05 Mi in glasba. 17.45 S pesmijo po svetu. 18.05 Kulturni prostor. 18.20 Ameriška lahka glasba.

Sreda: 8.05 Na produ Glinščice. 9.30 Male besede o velikih stvarih. 10.05 Opera glasba. 11.00 Ljudje in dogodki. 12.00 Pesmi brez besed. 13.15 Od solista do zbora. 14.10 Mladi pisci. 14.20 Kličite Trst 31065. 19.30 Otroci pojo. 16.40 Motivi z malih zaslonov. 17.05 Skladatelj Marjan Lipovšek. 18.05 Ottieri: »Osebek«. Izvaja Radijski oder. 18.40 Naši stari znanci.

Četrtek: 8.05 Jutranji almanah. 9.05 Pesmi s festivalov. 10.05 Slavni izvajalci. 11.00 Podlistek: »Nemeza«. 11.35 Rock in folk opere. 13.15 Naši zbori. 13.35 Z ansamblom Maksa Kumra. 14.10 Danes bomo govorili o... 15.35 Vodič po glasbeni umetnosti. 16.30 Kje je napaka? 17.05 Mi in glasba. 18.05 Svoboda je terapevtska. 18.30 Odlomki iz operet.

Petek: 8.05 Ženska stran neba. 9.05 Zvoli Latinske Amerike. 9.30 Iz beleznice Irene Zerjal. 10.05 Simfonični koncert. 11.00 Ritmi in napevi. 11.35 Uspešnice 1978. 12.00 V starih časih. 13.15 Primorska poje. 14.10 Mladi znanstveni raziskovalci. 14.20 Gremo v kino. 15.35 Na goriškem valu. 16.00 Zgodovina rock in pop glasbe. 16.30 Otroški vrtljak. 17.05 Violinist Črtomir Šiško. 18.05 Kulturni dogodki v deželi. 18.20 Klasična glasba.

Sobota: 8.05 Radijski trim. 10.05 Z naših koncertnih odrov. 11.00 Cas in družba. 11.35 Melodije in ritmi. 13.15 Slovenske ljudske pesmi. 14.10 Slovenske povojne revije v Italiji. 14.30 Dve uri po sobotno. 16.30 Odprimo knjigo pravljic. 17.05 Mi in glasba. 18.05 »Vohunka 907«. Izvaja Radijski oder. 18.45 Vera in naš čas.

Spored ekumenskega potovanja v Rim in Firence

Ponedeljek 3. sept.: potovanje iz Trsta v Rim.

Torek: obisk Rima in razna ekumenska srečanja.

Sreda: sprejem pri sv. očetu; popoldne odhod v Viterbo in obisk tega starodavnega mesta.

Četrtek: potovanje po nekdanji Etruriji in obisk spomenikov etruščanske kulture (Tarquinia in Cerveteri);

Petek: obisk mest Bolsena, Pienza in Lopiano. Prihod v Firence;

Sobota: obisk mesta in njegovih zanimivosti;

Nedelja 9. sept.: vrnitev v Trst prek Apeninov (Camaldoli, Ravenna, Pomposa).

Na voljo je še nekaj mest v avtobusov. Vpisovanje v Trstu pri Fortunatu in v Domu p. Leopolda pri Domju.

Za cerkev na Sv. Višarjah: dva rojaka iz Clevelanda 150 dolarjev.

Za slovenske misijonarje: zakonca Perič iz Dola ob 49. obletnici poroke 10.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo